

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG ES NYOMDA: KAPU-U. 64-66
KIADÓHIVATAL: FERDINAND KIRÁLY (VOLT REZSŐ) KÖRÜT 6

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 1-77,
KIADÓHIVATAL 82, NYOMDA 6-77 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DIJAK BRASSÓBAN:

Egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej,
egy évre 900 lej és havonta 15 lej kézbesítési díj.

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

ELŐFIZETÉSI DIJAK VIDÉKRE:

Egy óra 100, 1/4 évre 270, 1/2 évre 520, 1 évre 1000 lej
Külföldre: 1/4 évre 420, 1/2 évre 820, 1 évre 1600 lej

XXXII. évf. 245. szám

Péntek, 1926. október 29.

A tisztelt miniszter urak

akik a kisebbségek támogatásával kötött idő alatt kaptak mandátumot és többséget, nagyon szeretnek az idő rövidségére hivatkozni, mikor ígéreteik és kötelezettségeik beváltását kéri tőlük. Különösen Bucsan kisebbségi államtitkár hangoztatja állandóan, hogy a kormányzás hat hónapja mennyire kevés volt ahhoz, hogy a paktum feltételeiben foglalt kikötéseket teljesíthessék. Hogy mennyire erőltetett, mondván, és helyt nem álló ez a mentegetődzés, annak legfőbb bizonyossága, hogy a Magyar Párt és a kormány megállapodásában vannak kötelezettségek, melyek még a választás előtt voltak beváltandók. Még a választások előtt, tehát olyan időben, mikor a kormánynak a saját pártjában sem lehetett ellenzéke, s amikor minden parlamenti akadékoskodás veszedelme nélkül lehetett végrehajtani a vállalt kötelezettségeket, az idővel is, a hatalommal is szabadon rendelkezett a kormány. Azonban a kormány a választások előtti időre ígért teljesítményekkel még ma is tartozik, holott a legtöbb olyan természetű, mely törvényhozási intézkedést egyáltalán nem kíván. Egyébként a letelt hat hónap arra is bőven elég lett volna, hogy valamennyi paktumban foglalt kötelezettség teljesíthessék, csak a kellő jóakarat, az adott szó és írott szerződés felelősségének tudata és a magasabb szellemű kormányzás ambíciója kellett volna hozzá. A hat hónap azonban hamarosan eltelt a kétszínűség, a halogatás, a visszacsúszás politikájával, s ma, amikor már mindennek, ami törvényhozási hozzájárulást nem követelt, már elintézve kellene lennie és mindennek, ami törvényváltoztatást követel, már az előkészítés végső stádiumában kellene lennie, a magyarság valamennyi sérelmével és nyomorúságával ott van, ahol volt hat hónappal ezelőtt.

A másik vesszőparipája a miniszter uraknak, amint lovagolni szeretnek, ha a vállalt kötelezettségek beváltását követelik tőlük, hogy a román közvélemény és közhangulat ellene van a javunkra szolgáló könnyítéseknek és reformoknak és a kormány nem szállhat szembe ezzel a hangulattal. Nos, ez a nemzetiszinbe borított kibuvó nemcsak méltatlan egy nagy állam kormányához és egy magát legitim többségnek tekintő párthoz, hanem diszkreditálása a politikai felelősség elvének is, mely a kormányt valamennyi tényért terheli, s melynek tudatában még a legnépszerűlenebb program mellett is ki kell tartania.

De határozottan megállapítható, hogy az a közvélemény és közhangulat is, melyre a miniszter urak oly gyakran és oly gyanús módon hivatkoznak, nem más mint néhány sovínista sajtóorgánus üres puffogása, melytől az igazi román közvélemény teljesen távol áll, s a melynek egy komoly kormány elhatározására befolyást gyakorolnia nem szabad. Az ilyen handabandázó fenyegetést ép

ugy, mint a korábbi reakciós rendszer intrikus szellemét a meggyőződés súlyával és a cselekvés határozottságával kell megsemmisítenie a vállalkozását, kötelezettségét és hivatását szentnek tartó kormánynak. Közhangulat! Közvélemény! Tessék Colban Eriket megkérdezni, megakadályozhatja-e a kormány komoly szándéka mellett a kisebbségi jogok méltánylását egy Cuvantul vagy egy Viltorul piszkolódása, egy Nae Dumitrescu vagy egy Pteancu cselszövése?

A Magyar Párt és a magyar egyházak

képviselőivel most folyó döntő tárgyalásokban ne legyen többé hivatkozás sem az idő rövidségére, sem a román közvéleményre. Ezek a mesterséges ürügyek már elvesztették hatásukat. Most csak a szóbeli és írásos megállapodások kielégítő teljesítéséről van szó, minden alkoskodás és halogatás nélkül. A kormány ép úgy mint a magyarság vezérei gondoljanak a Colban Erik mondására: »Romániának milliányi kisebbsége lévén, kötelessége, hogy a kisebbségi kérdést kölcsönös megértés útján megoldja.«

Olaszország a földközi tenger feletti hegemoniát Anglia és Németország segítségével akarja megszerezni

A Mussolini-Chamberlain és Mussolini-Stresemann találkozók között

RÓMA. (A Brassói Lapok Rómába kiküldött munkatársától.) Az olasz sajtó napról-napra nagyobb tért szentel azoknak a híreknek, amelyek Mussolini és Stresemann küszöbön álló találkozásáról tartalmaznak különböző kombinációkat. Tény az, hogy az olasz miniszterelnök miután a belpolitikában az egész vonalon érvényesítette akaratát, mostan az eddiginél aktívabb külpolitikát akar folytatni. Olaszország új imperialista célok megvalósítása előtt áll. Erre mutat az a nyilatkozat, amelyet ma a Palazzo Chigi egyik főtisztviselőjétől kaptam, aki rendszerint az olasz sajtót is informálja Mussolini terveiről.

— A duce és Chamberlain találkozása mondotta informátorom, Olaszország és Anglia együttműködésének kezdetét jelenti. A találkozón megállapítást nyert, hogy Anglia és Olaszország érdekei a földközi tenger mentén és a közel keleten azonosak. Így tehát könnyen meg lehetett egyezni egymás támogatásában. Remélhetőleg nemsokára megtörténik a duce találkozása Stresemann külügyminiszterrel és majd Németországgal is sikerülni fog megértetnünk magunkat.

— Olaszországtól távol áll minden háborús szándék, azonban senkisémit vitathatja el jogunkat arra, hogy a földközi tenger elsősorban olasz tenger legyen. Nem akarunk senkit sem kiszorítani a földközi tengerről, azonban Olaszországot, mint szinte teljes egészében parti államot, bizonyos előjogok illetik meg. Ezeknek a jogoknak érvényesítése egyszóval tenciális érdek az olasz népre és ezért ezeket, a többi földközi tengeri államoknak is respektálnia kell. Spanyolország már elismerte jogainkat, bizonyosra vesz szük, hogy a többi érdekelt államok sem fognak nehézségeket gördíteni terveink megvalósítása elé. A duce találkozása Stresemann külügyminiszterrel meg fogja hozni a döntést.

Ezeket mondotta előkelő informátorunk, akinek óvatos szavai is elárulják, hogy

Olaszország Anglia és Németország segítségével

akarja a földközi tenger feletti uralmat megszerezni. A Spanyolországra való célzásból kitűnik, hogy Olaszország Marokkóban is meg akarja vetni lábát, azonban egyelőre Franciaország támasztó nehézségeket. Bizonyos azonban, hogy Mussolininek Kisázsiaiban is vannak hódító szándékai és ottan Törökország ellenállását kellene előbb leküzdeni. A földközi tenger feletti való hegemonia problémájához tartozik az adriai tenger ügye is, amely ismét felújíthatja a régi jugoszláv-olasz ellentéteket. Az olaszok már most is felborultnak tekintik a neptuni egyezményt valamint szidalmakkal illetik Jugoszláviát mivel Magyarországnak felajánlotta Spalatót szabad kikötőként és ezáltal konkurenciát támasztott a szintén a magyar szabadkikötőtől renaissanceát váró Fiumének. Szóval, mindent összevéve, nagy események lógnak a levegőben. A felhők egyelőre még nem láthatók, de tornyosulásuk minden nap bekövetkezhet.

Szemere Pál.

Németország szabad szerződéssel szállíthat szenet Franciaországba

ESSEN. A rajna-westfáliai szénszindikátus megállapodást létesített arra nézve, hogy a Franciaországnak járó jóvátétel szállítások a jövőben nem lesznek kényszer szállítások, hanem azok szabad szerződés kötéssel történnek. A jóvátételi szállítások mellett korlátlanul vihet ki Németország további mennyiségeket is. Az új megállapodások tisztázzák azokat a nézeteltéréseket is, amelyek a német kormány szénszindikátusa és a francia kormány között fennforognak.

Száz ember pusztult el a Valeria-gőzös elsüllyedésénél

LONDON. A tengernagyi hivatal jelentése szerint a Bermuda szigetekenél elsüllyedt Valeria gőzös utasaiból csak tizenkilenc embert mentettek meg. Száz utas hiányzik.

A lej Zürichben 2.90 svájci frank

Viitorulék fenik a fogukat a székely magánjavakra

Egy kis történelemhamisítás

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Viitorul mai száma felháborító módon tárgyalja a csiki magánjavak ügyét. Hosszu cikkben fejtegeti, hogy itt nemcsak az állami egységgel összeférethetetlen közigazgatási engedélynyről van szó, hanem olyan tényről, amely az államot négy milliárddal károsítaná meg. A Viitorul szerint pedig négy milliárdért érdemes eldobni a törvényt, meghamisítani a történetet, földönfutóvá tenni a székelyeket. Egyáltalában, mit meg nem tenne a Viitorul négy milliárdért.

Sőt a történet hamisításból már iskolát is ad a Viitorul: Szerinte 1769-ben ezeket a területeket az osztrákok és a törökök között létrejött konvenció rabolta el Moldovától, s csak Ferenc József uralko-

dása alatt adták ki használatra a széke-lyeknek. Ilyenformán — mondja a Viitorul, — a csiki magánjavak az állam tulajdonát képezik, s arról tárgyalni sem szabad. Azt azonban nem tudja, vagy nem akarja tudni, hogy a csiki magánjavak soha Moldova területén nem voltak, s hogy azokat nem Ferenc József, hanem még Mária Terézia adta a székelyeknek.

Cikke végén vastag betűvel nyomtatott felhívást intéz a kormányhoz, hogy erélyesen álljon ellent a kisebbségek minden törvénytelen és az ország érdekeire káros követeléseinek, s akkor bizonyos, hogy megszerzi magának a román közvélemény rokonszenvét.

A CADUM-KENŐCS minden bőrdaganatot enyhít és gyógyít

lehetetlenség, a numerus clausus szintén súlyos sérelem. És az antiszemitizmus letörésére semmi sem történt.

Brisker dr. (Temesvár) Német nyelven kifogásolja, hogy a zsidóság a magyar nyelvet akarja privilegizálni. (Óriási felzudulás minden oldalon.)

Vértes Adolf (Temesvár) Briskerrel szemben megállapítja, hogy az ország zsidósága nem privilegizálja a magyar nyelvet, csak hogy amíg a regátban román, Bukovinában német a zsidóság anyanyelve, addig Erdélyben és a Bánátban magyar a nyelve ősidóktól fogva.

Konrád dr. (Nagyvárad) Hírbátja a zsidóságot azért, hogy magát nemzeti kisebbségnek szereti feltüntetni, holott a zsidóság csak felekezeti kisebbség.

Végül a kongresszus Sebestyén Dezső ajánlatára határozati javaslatot fogadott el, amely szerint: A zsidóság az államnyelvvel szemben teljes lojalitással viseltetik. Minden zsidó szülő kívánja, hogy gyermeke minél tökéletesebben sajátítsa el a román nyelvet. Viszont azonban nagyon hátrányos az az állapot, hogy a zsidóiskolákban az anyanyelvet teljesen kiküszöbölték. A kongresszus bizalommal fordul a közoktatásügyi miniszterhez, vonatkoztatva a zsidóiskolákra is a 35. paragrafust. Ezeket az iskolákat is kezeljék úgy mint a többi kisebbség tanintézetét. Egyelőre rendelje el a miniszter hogy legalább a vallási tantárgyakat taníthassák anyanyelven.

Az erdélyi és bánáti neológ hitközségek kongresszusa

Az orthodoxok merev álláspontja hiúsítja meg az egységet — Nemzeti, vagy felekezeti kiváltság-e a zsidóság?

TEMESVÁR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A neológ zsidó hitközségek kongresszusa a kiküldöttek élénk részvételével folyt le.

Nagyvárad, Kolozsvár, Marosvásárhely, Lugos, Arad, Szentmiklós, Karánsebes, Orsova, Nagyszalonta, Pankota, Lippa, Kisjenő és Brassó delegáltjai jelentek meg az országos értekezleten.

Adorján Ármán dr. (Nagyvárad) a statusquo hitközségek országos irodájának elnöke megnyitójában a zsidóság nehéz helyzetére utalt, különösen a mostoha iskolavizsgálatok miatt panaszkodik, s kijelenti, hogy a zsidó tanulók az idők áldozata; majd javaslatára hódoló táviratot küldöttek a királynak, Averescunak, a kultusz- és a közoktatásügyi miniszternek.

Felolvasták a szatmári hitközség panaszos levelét, amelyben megemlíti, hogy a református kollegiumból kitették a nyolcadikos zsidó diákokat.

Eisler dr. kolozsvári főrabbi felolvasta évi jelentését, amelyben sötét szí-

nekkel ecsetelte a hazai zsidóság helyzetét. Megállapítja, hogy a zsidóság kebelében is nagy az egyenlenség. Jellemző az a tény, hogy az az ember, (Cuzza), aki állandóan a zsidók becsületébe gázol, visszakapja egyetemi tanári katedráját. A zsidóság lényegét tévesen fűrkészik. Igazi jellemzése: Hit az Istenben és élni akarás a vallási törvények szerint. A kormány azt kívánja, hogy a zsidóság egységes legyen. Sajnos, az orthodoxok merev álláspontja meghiúsítja az egységet, a kormány pedig egyenlenségünket alaposan kihasználja.

Kecskeméti főrabbi (Nagyvárad) felszólalása után Lövi dr. (Marosvásárhely) ajánlja, hogy inkább a katolikusokkal, reformátusokkal kell haladni, mint az orthodoxokkal.

Lenkei dr., Wertheimstein felszólalása után Eisler dr. előadja, hogy a zsidóság ellen az atmoszféra mindenütt elenséges. A legnagyobb sérelem, hogy a zsidógyermek nem tanulhat anyanyelvükön. A baccalaureatus elnyerése

A csángó-magyar kulturmunka egy fejezete

Irta és a hosszufalusi kulturház felavató ünnepélyén elmondta: Bálint András

Azóta 7 esztendő telt el a legnagyobb küzdelmek és a legsúlyosabb megpróbáltatások között s ma már Nagy-Románia magyar ságának ez az egyedüli középiszkolája, mely a magyar faj, nyelv és az evangélikus anyaszentegyház iránti törhetetlen hűséget és ragaszkodást csepegteti a serdültebb ifjúság lelkébe.

A hosszufalu-alszegi ev. egyház által fenn tartott iskola Killyéni Endre igazgató vezetése mellett a legnagyobb reményekkel fogott a munkához, bízva abban, hogy azok az egyházak, amelyeket értelmes vezetőkkel és művelt egyháztagokkal lát el, majd felkarolják; hogy az a nép, amelynek boldogulásáért pillanatig sem szűnik meg dolgozni, a saját érdekében felvirágoztatja. Hogy ez nem így történt, az nem az iskola vezetőségén múlt. Az előlotti családás volt az oka aztán, hogy előbb — az oly gazdag tehetségekkel és szervező képességgel megáldott derék igazgatója bucsút mondott az iskolának s hogy később a hosszufalu-alszegi egyház a maga súlyos anyagi helyzetére való tekintettel és a romániai zsinatpresbiteri ág h. ev. magyar egyház végrehajtóbizottságának adta át a fenntartói szerepet. A végrehajtóbizottság az iskola ügyének vezetésére direktóriomot nevezett ki dr. Papp Endre egyházmegyei felügyelő elnökelete alatt. A tanári testület újabb erőkkel felfrissülve Hadnagy Benedek igazgató lelkes vezetése mellett hozzákezdett lázas munkával, hogy a végrehajtó-

bizottság és a direktórium közreműködésével megalapozza küzködő iskolánkat. A végrehajtóbizottság azonban rövidesen lemondott, a direktórium megszűnt, Hadnagy Benedek igazgató is nemsokára eltávozott iskolánktól, minek folytán az iskolafenntartás súlyos gondjai: dr. Papp Endre iskolaszéki elnök, Sipos András igazgató és Bálint András pénztáros vállaira neheztedek, akik a legsúlyosabb anyagi megpróbáltatások mellett is mindent elkövettek, hogy az iskola legalább addig fennmaradjon, amíg fenntartására nézve bármely oldalról intézkedés történik. Így jutott ez a jobb sorsra érdemes iskola a legválságosabb helyzetbe s néma megadással viselte sorsát, anélkül, hogy a legkisebb panaszát is hallatta volna. Pedig önmagán, a legnagyobb erőmegfeszítéssel tartotta fenn magát s vezetőségének emberföltött munkát végző tagjai, tanügybarátok és emberbaráti intézmények adományai tették lehetővé, hogy ma is áll s még emellett fejlődik. Akik ugyanis a legutóbbi évről jelentést végighallgatták, akik az iskolában rendezett kiállításokat metekintették, meggyőződhettek arról, hogy iskolánk belekapcsolódott a való életbe s az általános műveltség megadása mellett gyakorlati kiképzést is nyújt tanulóinak, hogy ezáltal nemcsak művelt, de munkaszerető ifjúságot is neveljen. Erre az indító okot a világháború által felidézett új társadalmi átalakulások, továbbá a csángó magyarság létért való küzdelmének eddig nem ismert újabb fordulatai adták meg, amelyek meggyőzték arról, hogy a nép erejét és gazdagságát immár nem a lakosság száma, nem a földbirtok nagysága adták meg, hanem a legalaposabban kifejtett gondolkodó képesség, az éleslátás, a

kultúra, amely életkérdés manapság mindenkire nézve. Ez a cél irányította munkánkat, ennek elérése készletelt nyomoruságos viszonyaink között is fokozottabb tevékenységre, amikor a letűnt 1925—26. tanévet megkezdettük. Azonban ép a kezdet nehézségeinek legyőzése után, amikor a gyermeki elme alkotómunkája kezdett kibontakozni érte iskolánkat a legsúlyosabb csapás: igazgatója Sipos András a vérünkbeli való vér, a hűfalu magyar társadalom egyik legértékesebb tagja, evangélikus intézményeinknek lelkes harcosa, a meg nem fizetett munka és a jövő bizonytalanságának hatása alatt megváltozott iskolánktól pótolhatatlan veszteséget okozva. A fájdalom hatása alatt, ebben a legkritikusabb időben beadvánnyal fordultam a brassói ev. magyar egyházmegye elnökségéhez, hogy ne engedje iskolánkat a pusztulás útjára jutni, mentse meg mielőtt végkép elveszne. És itt az elismerés hangján kell megemlítenem, hogy Szórádv Lajos főesperes ur annyira felkarolta iskolánk ügyét, hogy ez év elején e tárgyban összehívott értekezlet egyhangú lelkesedéssel kimondotta, hogy javasolni fogja a brassói ev. egyházmegye közgyűlésének a fenntartói szerep vállalását. Ez az elhatározó lépés f. évi július 27-én meg is történt s így ma ev. középiskolánk fenntartója a brassói ev. magyar egyházmegye s vezetősége az esperességi közgyűlés által megválasztott 18 tagú iskolaszék.

Az iskola megmentése érdekében az egyházmegyei elnökséghez intézett segélykérés alig hangzott el, már egy másik fontos lépés történt, amely — ha a magas kormány a nyilvánossági jogot elismeri — véglegesen megalapozza ev. középiskolánkat. Ez volt az a merész elhatározás, amelyre ev. magyar

Román publicisták — rólunk

Liviu P. Nasta és Bacalbasa a kisebbségi kérdéstről — „Ha a kormány helyesen oldja meg a kisebbségi kérdést, nem kellett volna a népszövetség megbízottját idecsalogatni — Hányféle kisebbség lakik Romániában?

Bacalbasa fantasztikus terve a kisebbségi kérdés megoldásáról

BRASSO. (A Brassói Lapok tudósítójától) Az Adeverul egyik legutóbbi számában Liviu P. Nasta román publicista, aki az utóbbi időben az Adeverul és a Dimineata hasábjain teljes intenzitással boncolgatja a kisebbségi kérdést, most, Eric Colban erdélyi látogatása alkalmából cikket ír az Adeverulban.

A cikk nagyérdekességű, s figyelmet érdemel, s abból a következő, feltétlenül érdekes részletet közöljük:

— Egy álló év óta egyebet se teszünk, mint a kisebbségi probléma megoldásának szükségességét hangoztatjuk, amelyet úgy képzelünk, hogy azt tisztességesen, a pártok egyetértése útján kidolgozott törvénnyel kell végrehajtani, s ezzel elimináljuk a kisebbségi kérdést az állam nagy problémái közül. Ilyenformán megszüntethetők volnának az utóbbi évek felesleges agitációi, a pártoknak egy okkal kevesebb állna rendelkezésre a kicsinyes intrikákra, viszont az egységesített Románia különösen morális szempontból óriási nyereséget könyvelhetett volna el a maga javára,

s nem lenne kénytelen önigazolásra a nemzetek szövetségének kiküldöttjét idecsalogatni.

A román pártok egységes felfogásával szemben eltűntek volna a kisebbségek túlzott követelése, s a kisebbségek ezután már teljes szabadsággal kereshetnék volna elhelyezkedést a különféle román pártok keretein belül, mert hiszen ők már az ország szabad és megelégedett polgárainak tekinthetnék magukat.

E felfogásunkért kezdetben, de még nem is olyan régen, erős támadásokban volt részünk. Ismételt hangoztatták az ismert rájármakat, míg nem a diktáló politikai körök felismerték a mi harcunk jogosságát. De akkor sem a jog, és jogosság álláspontjára helyezkedett, hanem az opportunitáséra. Az Averescu-párt megkötötte az ismert csucsi paktumot, de csak azért, mert Goga Október felismerte azt a súlyt, amelyet a kisebbségek a választások idején jelentenek, s a mely nem maradhat passzív az idők végtelenségéig.

Goga példáját a liberális-párt is követte, amely megkötötte az első választási paktumot a magyarokkal, hogy legalább valame-

lyes eredményt érhesse el a községi és a mezőgazdasági kamarai választásoknál. Az után életbeléptették a választási törvényt, a mely a román választók tömegének akarata ellen brutálisan támadó, mert a népszerűség hiányban szenvedő kormányok sorsát a kisebbségek kezébe tette le. Ezt az antinacionális törvényt a liberálisok készítették, amely elsősorban a néppártnak biztosította a többséget.

Következésképpen

az utóbbi két évben az egész kérdés csak az érdekeltség kérdése volt, s senkinek komolyan eszébe sem jutott a kisebbségi kérdés megoldása. A kisebbségek jogai a politikai börze portékájává lett, amelyet mindenik párt tul akar licitálni,

eljárás üzletes atmoszférája.

s ebben az eljárásban megérződik az egész

Colban Eric kmostoni látogatása a kormány pártját kényes helyzetbe találja. Averescu nem egyenlített ki még azt a politikai váltót, amellyel a kisebbségek a szavazatok tizezereivel fizettek, s

az esedékesség napja rég elmúlt.

A kisebbségek hivatalos megbízottjai, Hans Ottó Roth és gróf Bethlen György kénytelenek voltak a kormányhoz ultimátummal fordulni, kérve a több miniszter aláírásával szentesített ígéretük beváltását.

A kisebbségi kalapács, és a nemzeti sovínizmus üllője között vergődik a kormány.

s nincs bátorsága kötelezettségeinek eleget tenni, viszont nincs bátorsága barátságtalan álláspontra helyezkedni a kisebbségekkel szemben. Ezért igyekszik a felelősséget másra hárítani s félhivatalos lapjában, az Indreptareában másokat támad, hangoztatva, hogy a kisebbségi politikában állampolitikát kell statuálni. Minden politikai pártnak meg kell értenie, hogy

a kisebbségi probléma nem pártkérdés, hanem az országos politika problémája.

társadalmunk néhány tagja szánta el magát dr. Papp Endre egyházmegyei felügyelő kezdeményezésére, amikor megvásárolta Hosszu faluban a Köpe-féle belföldet, hogy egy Evangélikus Kulturház létesítése által örök emléket állítsanak az ev. magyarság áldozatkészségének s hajlékot nyújtsanak a magyarság javán fáradozó egyesületnek és annak a lelkes gyermekseregnek, amelynek feladata lesz egyházközségeink s azok kulturális intézményeinek jövő fennmaradását biztosítani. 1926. január 4-én pattant ki az eszme s már 5-én megindult az alkudozás és 6-án létrejött a vásár. 7-én megalakult a Kulturbizottság, amelynek tagjai lettek: dr. Papp Endre, Nikodémusz Károly és Bálint András. Január 8-án az Emke Hétfalusi Dalkör 20 ezer lejes adományával megelégedtük a megvásárolt telket. Másnap a Kulturbizottság megszerkesztette és szélküldötte azt a már ismert három felhívását, amely minden ragyogást alkotott.

Felhívása eredménnyel járt! Az eddig felkeresett bácsfalusi és türkösi ev. egyházközségek tagjai az áldozatkészség gyönyörű példát mutattak. Emellett mindenfelől hírek érkeztek. Különösen ev. egyházunk vezetői fogadták nagy lelkesedéssel a csángóság megmozdulását s egymás után siettek adományaikkal a nemes ügyet előadni. A Kulturbizottság valamennyi adományozó közül a legigazibb és legmegértőbb támogatónak találta Bárdy Ambrózy Andor végrehajtóbizottsági elnök személyében, aki, mint az újabb idők Miksa Benedekje, anyagilag és erkölcsileg a legmesszebb menő támogatást nyújtotta, amelyet a romániai magyarság legteljesebb elismerése illeti. — **Már adományával az**

Ev. Kulturház ügyét hatalmasan előmozdította s ezenkívül a legutóbbi végrehajtóbizottsági gyűlésen évi 12.000 lej hozzájárulást ajánlott fel küzködő középiskolánk részére. A barcasági csángó magyarság, amely vezére, ügyeinek felkarolója iránt minden időben a legnagyobb tisztelettel viseltetett, az elismerés és hála adóját kívánta leróni akkor, amikor a szeptember 17-én tartott iskolaszéki gyűlésen iskolánknak a »Bárdy Ambrózy ev. középiskola« elnevezést adta.

Ezekben voltam bátor ev. középiskolánk és a kulturház rövid történetét feltárni önök előtt: s rámutatni azokra az időkre, hogy a midőn iskolánk a legteljesebb szabadsággal rendelkezett, még akkor is áldozatok árán tarthatta fenn magát.

Ezek után világosan kell álljon mindannyiunk előtt jelenlegi súlyos helyzetünk, amikor a kisebbségi iskolák működése oly szűk korlátok közé van szorítva és teljesen a magunk erejéből kell fenntartanunk azokat.

A mi kötelezettségünkön és összetartó áldozatkészségünkön fordul meg tehát intézményünk sorsa: s csak ezek hathatós támogatása által mutathatjuk meg, hogy méltók vagyunk multunkhoz és érdemesek a jövőre.

Mert mint a magyarság napjainkban megválasztott vezére kijelentette: »Nagyapáink emlékéért gyaláznók meg, unokáink átkát érdemelnek ki, hogyha kulturális intézményeinket nem éppen oly sértetlenül adnók át az utánnuk következő nemzedéknek.«

En bízom a magyarság őszinte becsületességében, hogy megfelel ennek a kötelezettségének.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

Nagyon szép és kedves, amit a kormány félhivatalosa így leír, azonban van egy bökkenő: ezt a választások előtt kellett volna mondani, a magyarokkal és szászokkal megkötött titkos választási paktum előtt. Emiatt tört ki a kisebbségek miatt igazi harc a pártok között, amit a néppárt most a maga számára használ ki.

Eddig tartanak Liviu P. Nasta fejtegetései.

Ahogy Bacalbasa látja a kisebbségek helyzetét

Az Universul mai számában viszont Bacalbasa Constantin szintén vezércikket ír a kisebbségi kérdéstről, s ez annál is érdekesebb, mert ez a román publicista végre abban találja a kisebbségi kérdések orvoslását, hogy kategóriába osztja őket.

A cikk, annak hangoztatása után, hogy »salus populi suprema lexesso«, megállapítja, hogy Románia megnagyobbodása nagyszámú kisebbséget adott az országnak, de ezek a kisebbségek nem tartoznak egyazon kategóriába. Románia kisebbségei két hatalmas csoportra oszthatók.

Először vannak olyanok, akiknek népessége a szomszédos államokban lakó fajhoz tartoznak s amelyeknek területi követelése is van. Itt vannak aztán azok az idegenek, akik nem tekintik magukat jogtalanul meghódítottaknak. Az első csoporthoz tartoznak Erdélyben a magyarok, Dobrudzsában a bolgárok, s Besszarábiában az oroszok; a második csoportba tartoznak a németek és zsidók.

A magyaroknak, bolgároknak és az oroszoknak irredenta követeléseik vannak: ezek tiltakoznak az általuk lakott területeknek az anyaországtól való elszakítása miatt, s ezt a követelést a határokon túlról is támogatják. A németek és a zsidók azonban nem lehetnek irredenták. Eppen ezért kellő tisztánlátással kell kezelni a kisebbségeket.

Régi igazság, hogy az állam érdekében is a kisebbségeket jóakaratu és barátságos bánásmódban kell részesíteni. A békés politikát ugyanily érzelmekkel viszonyozzák. De az idő is jó segítő.

Ha az új területeken egyes városok el is veszítették román jellegüket, csak az idő késse, hogy ezt visszanyerjék. Evtizedek és év századok mindig rányomják az uralkodó elem bélyegét a városokra. Csak türelem és hűzafiaság kell ahhoz, mert ezek romanizálni fogják lassan, de biztosan azokat a városokat, amelyek kisebbségi lakosságukkal ma exotikus képet mutatnak.

Az első kötelesség az, hogy ezekben a városokban román kolonizációt hajtsunk végre. A falusi román lakosságot a városokba kell telepíteni. De maguk a kisebbségek is lassan, a békés és törvényes romanizálási presszió hatása alatt meg fognak hajolni az uralkodó faj előtt. S ha ezt a munkát okosan végezzük, a győzhetetlen államhatalom, az iskola, a színház, a sajtó, az irodalom, és a hadsereg befolyása napról-napra csökkenteni fogja a kisebbségek intranzigenciáját.

A nagyváradi városi tanács viharos ülése

NAGYVÁRAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A városi nagytanács gyűlésén a zárszámadás tárgyalásánál Szántó Dezső hírlapírónak az a kijelentése, hogy ötvenezer lejt törvénytelenül utaltak ki, nagy vihart támasztott. Maion György esperes és Simonca György dr. hevesen összeshólkaztak. Andru Széver dr. és Kocsán János felszólalásai után dr. Rozvány Jenő megismétli a kérdést: Megkapták az ötvenezer lejt? Czeller Lajos munkáspárti beszélt azután, majd Egry Gergely dr. reflektált az elhangzottakra és az ügyek megvizsgálására bizottságot küldtek ki. A bizottságba Szántó Dezsőt is beválasztották. Ugyancsak Szántó javasolta, hogy a Jacob pretektus által használt harmadik fogatot adják el és a fogat fenntartására fordított százhuszezer lejt fordítsák kulturális célra. Rozvány hasonló értelmű felszólalására Bota György közbekiáltott:

— Nem vagyunk Moszkvában! Romániában vagyunk!

Az izzó hangulat ellenére az oldaltérben elhelyezett szakasz rendőr és a karzatokon figyelő detektívek közreműködésére nem volt szükség.

A nők nemzetközi tanácsának elnöke Bukarestben

Négy napra terjedő programmal ünneplik Aberdeen Temair márkínőt

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A román nők nemzeti tanácsának elnöksége átiratban közli velünk, hogy Aberdeen Temair márkínő, a nők nemzetközi tanácsának elnöke, a jelenkor egyik legkiválóbb asszonya november 1-én a nők nemzetközi tanácsának három más tagjával, Romniceanu, Sanford és Van Eegen asszonyokkal Bukarestbe érkezik.

A fogadtatás és a vendéglátás, valamint az ezzel kapcsolatban rendezendő előadások programjának ezek a főbb pontjai:

November 2-án: muzeumok, templomok, egészségügyi intézmények és a

névtelen hős sírjának a meglátogatása; ebéd a külügyminisztériumban, tea az Athéne Palace-ban, gyűlés a Fundatia Carolban. November 3-án szociális intézmények, gyermekkertek, botanikus iskola látogatása; a főváros ebédje, a román nők tanácsának ülése, fogadtatás Cantacuzino hercegnőnél. November 4-én katonai szemle, reggeli a Cinában, lövés, előadás, fogadtatás a királyi palotában. November 5-én: szociális intézmények látogatása, reggeli az angol követségen, iskolásleányok kiállítása; kirándulás Brassóba, Törösvárra és Színájába.

Az alagut ünnepel

Mihől futja a sok autóra, pezsgős bankettre? — Sirva vigadnak a keresztvári munkások — Újabb kis csokor a társaság és Kolberg főmérnök ur elkövetett dolgairól

BRASSÓ. (A Brassói Lapok kiküldött tudósítójától.) Diadalkapuk, tisztára seprert uccák, ismét dialakapuk. Az alagut előtti téren hatalmas munkástömeg várakozik, szemközt velük negyven-ötven autó, nagy fekete alagutszáj, impozáns portálé, felzöld-ágazott épületek, a hátuk megett a hegyoldalon földbevájt, fedezékszerű munkáslakások — nem is olyan sok látnivaló hogy csak ezért érdemes lett volna meghívás nélkül harminc és egynehány kilométert megtenni. A király sincs itt, Averescu sem jött el, a miniszterek is már bementek az alagut mélyébe, nincs mit nézni, legfeljebb azt, hogy egy tábornok szédülő fejjel, halásápadtan jön ki az alagutból, vagy a falra ragasztott felhívást, hogy a munkások az alagut át-törése napjának ünnepére öltözzenek fel va sárnap ruhájukba és itt és itt gyülekezzenek. A gyülekezést láttam, csak a vasárnapi ruhákat nem tudtam sehogy sem felfedezni. Ebben sincs semmi rendkívüli. Félegykor azonban kezd érdekessé lenni a várakozás. Sípolás hangzik a föld mélyéből: jön a kisonat, hozza a fehér köpenybe és sapkába bujtatott miniszter urakat és a nagyszámu meghívott vendégsereget. Valamennyinek misztikusan sárka az arca, mintha egyenesen a tulvilágról jöttek volna. Gyenge hurázás, tus, Kolberg beszél a munkásokhoz, megköszöni a munkájukat s kijelenti, hogy mindenki kap egy szép ajándékot a nagy nap emlékére. Következik a háromszoros obligót hurrá, az ajándékok kiosztása. Az urak a kaszinóba vonulnak, kezdődik a bankett, pezsgő, zene, minden a szokásos sablon szerint, s mivel a Brassói Lapok itt ugya hivatlan vendég lett volna, elindultam a munkások odú felé, hogy a hazug ígazlok helyett egyszerű de igaz szavakat halljak, miniszteri interjú helyett a kizsákmányolt és agyonnyomorított munkások, a nap igazi, névtelen hőseinek panaszát ismerjem meg.

Kérdezni nem is kell: csak látni is elég azt a nyomort, ami a telepen uralkodik. Deszkából és vályogból épült házacskák, alig másfélméterre kiemelkedve a földből. Smikor még megtudtam, hogy személyenként kéthetenként 75 lejt fizetnek ezért a saját maguk építette odúért, melyhez az anyagot — igaz — a cég adta, akkor kezdett miniszteri nyilatkozatnál érdekesebbé válni az ügy. Ne is szóljunk aztán a cégnek nagy bérházairól, melyekben egyetlen egy szobáért — ezernégyezerötven lejt huznak le s ezen kívül még négyszázötven lejt tűzifahasználatért, úgy, hogy egy szobácska összesen ezerkilencszáz lejtbe kerül a munkásnak havonként.

Mindez — a cég szerint — esetleg jogosnak is mondható, de mit szólunk ahhoz, hogy olyanoktól, akiknek egyetlen ágyneműjük a saját ruházatuk, levon a cég

szalmazsák- és párnahasználatért

10 lejt, amint ezt egy kezemben levő fizetési zsák igazolja. A tulajdonosa egy fiatal, szegény, rongyos fiu panaszolja, hogy ugyszólván a kopasz földön hál, a várnai a ba-

tyuját használja; a vállalat ágyneműjének még híré sem hallotta, s ime mégis tíz lejjel megrövidítik. Különben a fizetési zsákján a következő tételek állanak:

12 munkanap á 140 lejt 1680.— lejt.

levonások:

Betegsegilyző	24.—
Adók	49.20
Carbid	100.—
Szalmazsák és párna	10.—
Fa	75.—

Levonás összesen: 258.20

Kézhez kapott fizetés 1421.80

De mint tudjuk, a cég a tizen felüli összeget a fizetésből lekerekíti, vagyis itt az 1.80-at s csakugyan a fizetési zsák oldalán, a valóban kifizetett összeg 1420 lejt áll, mindez két heti erős bányamunkáért. Ez a fiatal munkás még aránylag jól járt, hogy csak 1.80-at huztak le, de másoknál még a 9.80-at is lehuzzák, ha a számítás ilyen összegre rug ki.

Más. Pár héttel ezelőtt levontak mindenkítől

husz lejt — kéményseprésért.

Ha nem volna olyan szomorúan igaz, még nevetni is lehetne a cég ötlelességén. A legtöbb konyhának még kályhája sincs, szabad tűzhelyen főznek, sütnek s a kéményseprő is annyira ismeretlen fogalom, hogy még a rossz gyermekeket sem ijesztgetik vele s tessék levonnak husz lejtet.

A karbidért egész ötletszerűen vonnak le ötvenöt lejt, száz lejt s egyéb lehetetlen összegeket. Hogy ez jó üzlet a cégnek, az közvilágítás. A bányalámpák is szépen hajtának. A cég

harminc százalékkal drágábban

árusítja munkásának, mint bármelyik kereskedő. A lapátok, fejszák s egyéb szerszámok eladása szintén szép összegeket hoz a cégnek.

A cég köteles . . .

Ezzel szemben köztudomású, hogy az állam a szerződési feltételekben kikötötte, hogy a cég olcsó lakásokat köteles adni az alkalmazottainak, hogy köteles olcsó népkonyhát, élelmiszerraktárt fenntartani, hogy a munkás lehetőleg beszerzési áron kaphasson élelmet, továbbá köteles arra, hogy a telepen iskolát tartson fenn. S ezzel szemben mit látunk a valóságban? Drága, piszkos lakást, drága élelmiszereket s iskola helyett voltak kegyesek megengedni, hogy egy felkes fiatalember vállalja a gyermekek tanítását, természetesen magániskolában és mivel más senki sem fizeti, a gyermekek szüleitől szed be havi száz lejnél nagyobb összegeket. S most állítolag még ezt az iskolát is lehetetlenné akarják tenni. A Berger cég építtetett ugyan egy iskolát a faluban, de ez a görögkeleti egyházközszéggel kötött üzlet fejében készült, a kőbánya kihasználásáért. Tehát egy csanára két levet

űtött: iskolát is épített s kőbányát is szerzett s ezenkívül kibújt kötelezettsége teljesítése alól is.

Temetés a telepen

Még egy szép virág a diszes csokorból. Körülbelül három hónappal ezelőtt Colarta osztálymérnök, kit az állam a munkálatok teügyeletével bízott meg, hirtelen elhalt. Vigyázatlanságból egy magasfeszültségű árammal telt vezetékhez ért s ez rögtön megölte. A kiváló és közbecsült mérnöknek a cég nagy temetést rendezett. A vállalat összes munkásait kikendelték a temetéshez azzal, hogy az így elmulasztott órákat nem fogják levonni a fizetésből. A munkások bizva az ígértben, csakugyan teljes számban résztvettek a nagy temetésen. Csak a szombat esti fizetéséknél tudták meg, hogy a legközönségesebb módon becsapták: mindenkinek a fizetéséből levonták a temetés ideje alatt szünetelt munka díját.

Szólni mindezek miatt nem lehet. A munkásság hallgat, magába fojtja a keserűséget mert jaj annak, aki szólni mer. A felügyelők, a munkavezetők s ehhez hasonló jólfizetett alkalmazottak meghallják a panaszkodást vagy a kifakadást s a munkás más nap már az országútra kerül mert itt

a felmondás azonnali elbocsátást jelent

s már számtalan esetben megtörtént, hogy még a ledolgozott napokért járó bért is csak pár napi utánjárás, szaladgálás után adták ki a brassói központi irodában, s volt rá esél, hogy sokan megunták a sok szaladgálást s veszni hagyták a pénzüket.

Hogy a vállalat felülről soha semmiféle kellemetlenségnek nincs kitéve, az közvilágítás. A Berger cég van olyan hatalmas, hogy a hatóságok részéről baj ne érje, sőt mindig a legnagyobb előzékenységre számíthatnak. A cég minden munkásmozgalmat csirájában elfojtat, ha kell még erőszakkal is, mint ez már elő is fordult.

Bár nem biztos de erősen tartja magát az a hír, hogy a cég az államtól bizonyos segílyt is kap arra való hivatkozással, hogy a drágaság emelkedett s emiatt a munkások fizetését felemelte. Ezzel szemben tény, hogy a fizetések semmit, vagy igen keveset ellenben a levonások annál nagyobb mértékben emelkedtek.

Ami a munkások beszélnek

Panasz és panasz mindenfelől, semmi kilátással arra, hogy a helyzet javulni fog. Amíg Kolberg mérnök dirigálja az építkezést kényelmes szítás-uccai villájából, addig minden marad a régiben. Kolberg a vállalat rossz szelleme, az összes alkalmazottak réme, aki egyszer kövel dobálta meg saját munkásait, úgy, hogy azok futva menekültek a kövek elől. Még a mérnökök is félnek tőle. Egy Möhler nevű osztrák mérnök egyszer azt a kijelentést kockáztatta meg, hogy a bodolai alagut boltozata, melyet egy francia cég épít, jobban tetszik neki. Kolberg rárontott Möhlerre, úgy, hogy ez csak fátással tudott a hatalmas testi erejű főmérnök ütlegei elől elmenekülni.

Még sok apró, de jellemző eset kívánczik a toll alá, de talán ennyi elég Kolberg ur jellemzésére.

A munkások is kivették a maguk részét a közörméből. Hét asztalnál osztották ki közöttük a cég meglepetését, — az érmet, melynek egyik oldalán az alagut bejáratának domborművé képe van és utalványokat, cujkára, sörre, gulyásra és kenyérra, amit a Berkó-féle vendéglőben fogyasztottak el a dolgozók. Szép gesztus, nagybásu ajándék, talán egy hónapig is erre majd fordítani a hetenként a munkásoktól levont kikerekítési összegeket. Ha ugyan egy országban nem fizetnek meg velek ezt is külön. Legalább ahogy a munkások között járkálók, s nézem az asztaloknál, meg a földön elhelyezkedő embereket, mint a térdükről kanalizazzák a párolgó gyálist, egyszerre ez üti meg a fülemet.

— Testvér, mondja egy gondterhelt és cu munkás, én azt hiszem, szombaton csak félfizetést kapunk s a mi bőrünkre megy az egész muri...

Szombaton nem lesz itt a látogatók szes serege és szombaton majd tovább folyik a Julius Berger világégy vagonának az építése. Hiába, Keresztváron ez így van rendjén. Hat napig a munkások verejtékéből épül az alagut, s szombaton arat a cég és nőnek az aranyhegyek a berlini palotában.

Aranyalapra helyezik a belga frankot

Anglia és az Egyesült Államok a jegybankok együttműködése érdekében fáradoznak

BRUXELLES. (A Brassói Lapok távirata.) A belga kormány tegnap adta ki ki rendeletét, amely a belga pénz aranyalapra való helyezésére nézve intézkedik. A stabilizálással egyidejűen a pénzegység elnevezését is megváltoztatták: ezután nem frank, hanem »belga« lesz a neve a belgák pénzének. Egy belga tízmon arany sulya 0.209211 gramm s egy dollár 7.1919 belga, egy angol font 35 belga; az új pénz a magyar pengőnél alacsonyabb értékű, amennyiben egy pengő 12578 belgát ér. A mostani papírbankjegyek továbbra is megmaradnak törvényes fizetési eszköznek s öt papírfrank értéke egy belga. A belgiumi tőzsdék tegnapról kezdve már belgában jegyzik a forgalmat. A pénzreformnak a világpiacokon kedvező hatása van. Így Ameri-

kában tuljegyezték a most kibocsátott belga kölcsönt. Általános amerikai vélemény szerint a belga pénzválság megszűntének egész Európa gazdasági életére jótékony hatása lesz. Mellon, az Egyesült Államok pénzügyminisztere kijelentette, hogy helyeselné, ha Franciaország is követné a belga példát, Poincaré véleménye szerint azonban erre még nem érkezett el az idő.

A világ vezető jegybankjai egyébként egyre szorosabb kapcsolatokat keresnek egymással. Így Normann Angell, Anglia jegybankjának vezére nemsokára meglátogatja európai kollegáit, hogy velük a következetes együttműködésről tárgyaljon. Budapestet is meg fogja látogatni, mert a budapesti jegybanknak sulya van a világ pénzpiacán.

Házbért pontosan kell fizetni

A semmitőszék elvi jelentőségű döntése

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Elvi jelentőségű döntés érkezett ma Kolozsvárra a bukaresti semmitőszék-től, mely a házbér fizetésére vonatkozik és szigorúsága miatt az egész városban nagy meglepetést keltett.

Még a múlt év őszén történt, hogy Tomok Joan, a Hosszu-utca 20. szám alatti ház tulajdonosa az itteni járásbírósnál kilakoltatási pert indított Markovics Lajos 70 éves nyugalmazott pénzügyi aligazgató ellen, aki jelenleg mint napiidőszolgálat a pénz ügyigazgatóság. A kilakoltatási kérésre a házigazda azt hozta fel indokul, hogy Markovics nem fizette ki pontosan elsején a házbért.

A járásbírószágon az első foku tárgyalás alkalmával Markovics azzal védekezett, hogy a házbért elsején 5 át akarta adni a házigazdának, de az nem volt odahaza. Másodikán szintén nem volt otthon a házigazda, de minthogy ez a nap vasárnapra esett, a pert letétbe sem tudta helyezni. Harmadikán azonban a pénz bírói letétbe helyezte. A járásbírószék akkor elfogadta Markovics védekezését és a kilakoltatást nem engedte meg.

Tomok felebbezésére második fokon a kolozsvári törvényszék tárgyalta az érdekes ügyet, amely jóváhagyta a járásbírószék ítéletét és Markovics, a családos ember továbbra is bentmaradhatott a lakásban.

Annál kínosabb feltűnést keltett most, hogy a semmitőszék, amelyhez Tomok Joan felebbezéssel fordult, megsemmisítette a járásbírószék és törvényszék ítéletét és

elrendelte Markovics Lajos nyugalmazott pénzügyigazgató azonnali kilakoltatását.

A semmitőszék kimondja döntésében, hogy a házbért minden körülmények közt pontosan elsején ki kell fizetni. Nem fogadta el Markovics védekezését, hogy a házigazda nem volt odahaza, mert ebben az esetben a semmitőszék szerint a házbért még elsején letétbe kellett volna helyezni.

A semmitőszék döntése érthetetlen, mert a Curierul Juridichian, az igazságügyminisztérium hivatalos lapjában csak legutóbb jelent meg egy erre vonatkozó elvi döntés, amely a semmitőszék mostani döntésével teljesen ellentétben áll, s amely azt mondja, hogy a házbért harmadikáig lehet fizetni, vagy letétbe helyezni.

Markovics lakásán ma már a reggeli órákban megjelent a rendőrség és karhatalommal kiköltöztette az egész családot.

A hetvenéves öreg ember feleségével és gyermekeivel az utcán van

és várja, hogy valamilyen intézkedés történjék ez ügyben.

A lakbértilók szövetségének kolozsvári irodája már ma délben foglalkozott ezzel az ügyvel és elhatározta, hogy sürgősen közbe jár a kilakoltatott köztisztviselő visszahelyezése érdekében és egyben igyekszik odahatni, hogy ez a rendkívül fontos kérdés, amely minden lakót érdekel, tisztázódjék.

A kolozsvári eset egyes rosszakaratu ház tulajdonosok számára precedens lehet arra, hogy azokat a lakókat, akik nem tetszenek nekik, egy-két napi házbér fizetés késedelmének ürügyével kilakoltassák.

Ongyilkos lett egy kanonok

A kanonok-képviselőt elmebaja kergette a halálba

EGER. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Nagy János egeri kanonok, a magyar nemzetgyűlés képviselője tegnap délután Browning-jából öngyilkos szándékkal magára lőtt, s szörnyet halt. A szerencsétlen kanonokon mintegy hat hét óta az elméleti tünetek mutatkoztak. Orvosa éppen a káptalannal tárgyalt a kanonok szanatóriumába szállításának ügyéről, s Nagy János lakásán lett ezalatt öngyilkos.

Seipel újból tárgyal a tisztviselőkkel

BÉCS. Seipel Ignác kancellár ma újból megkezdte tárgyalásait a hivatalnokokkal, s ez alkalommal egész sereg javaslatot terjesztett elé, köztük egyet, amely a létminimumot az előző kormány tervezetével szemben magasabb összegben állapította meg.

Megkezdődik a sajtófőnökök konferenciája

GENF. A Népszövetség főtthkárának meghívására október huszonnyolcadikán Genfben megkezdődik a sajtófőnökök konferenciája, amelyre tizenhét állam sajtóirodájának vezetőit meghívták. Magyarországot ezen az értekezleten Bárdossy László dr. osztálytanácsos, a magyar külügyminisztérium sajtóosztályának vezetője képviseli. Az értekezlet célja az, hogy előkészítse a nemzetközi szakértők alma bizottságának tevékenységét és programját, amelyet a népszövetség a decemberi tanácsülésen a sajtóügyek intézésére kiküld.

A brassói liberálisok gyűlése

Duca volt külügyminiszter a nemzeti egyensúly biztosításáról

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A liberális párt Brassóban, Lepadatu volt vallásügyi miniszter elnökelete alatt kongresszust tartott, melyen a párt helyi tagjain kívül több volt miniszter, volt prefekt és volt képviselő is résztvevett. Lepadatu elnöki megnyitójában a hetvenéves szabadelvűpárt jelentőségét Románia közéletében hangsúlyozta és a brassói szervezet kiépítésére buzdított. A brassói liberális párt elnökevé Lepadatut, alelnökévé dr. Bordeát és Jonicát, titkárává Munteanút és pénztárosává Puscarit választották.

Duca nagyobb beszédben a regáli és erdélyi románok közötti megkülönböztetés és ellentét veszedelmére utalt. Az erdélyi románoknak évszázados elnyomatásuk után meg kell szerezniük a nemzeti egyensúlyt, ami nem jelenti a románok ellenséges érzületét a kisebbségek iránt. Végül a rend és a haladás szükségét hangsúlyozta.

A gyűlést háromszázhatvan banket fejezte be.

Andrássy, Pallavicini és Rakovszky visszavonulnak a politikától

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A 8 Órai Újság írja: Politikai körökben hírlik, hogy Andrássyval együtt Pallavicini György és Rakovszky István is visszavonulnak az aktív politikától. Andrássy pártokivüli programmal Budapesten listás szavazással került be a parlamentbe. A második nemzetgyűlésen mindössze háromszor szólalt fel. Először rövidesen megválasztása után, másodszor a szanálásnál, legutóbb pedig a frankügynél. Visszavonulása tehát inkább csak formai, mert a politikában már alig játszott szerepet. Andrássy most hirtelen utazott, s újévig ott marad. Rakovszky pedig felvidéki birtokára megy.

Bukarestbe jön a budapesti operaház

A bukaresti opera viszont Budapestre megy — Janovics Jenő öt napra Pestre készül

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ismeretes az a terv, hogy Janovics Jenő szintársulatával öt napi budapesti vendégszereplésre készül, ahol a Fővárosi Operettszínház hívta meg a kolozsvári színház drámai együttesét. Janovics Jenő Bukarestben ma nyújtotta be erre vonatkozó kérvényt a kultuszminisztériumban.

Ugyanezért színházi körökben egy más nagyérdekességű színházi eseményről is beszélnek. Hír szerint a budapesti Operaház teljes társulatával Bukarestbe jön két heti vendégszereplésre s ugyanebben az időben a bukaresti Nemzeti Színház tisztán román műsorral néhány napig Budapesten fog vendégszerepelni. Ez a terv azonban ma még csirájában van, tény azonban az, hogy a két állam között rendkívül intenzív kulturális kapcsolat készül, s bizonyos, hogy ez nemcsak a kultúra területén fogja éreztetni kihatásait.

Ki akarták rabolni a bukaresti személyvonat utasait

Valea Largánál telefonpóznát tettek a sínparra

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az a személyvonat, amelynek ma reggel 11 óra hat perckor kellett volna Bukarestből a brassói pályaudvarra beérkeznie, teljes egy órai késéssel rohogott be. A késést a Valea Largánál történt különös események kelték elő. Amikor a személyvonat a Valea Larga felé közeledett, a mozdonyvezető megkapta látni, hogy a vasúti uttsten egy telefonpózná fekszik keresztben, amely szállyosan le volt fűrészelve, s a telefon vezeték hosszú vonalon le voltak tépve. A vezeték drótfai teljesen behálózta a vonat végére kapcsolt második mozdonyt. A vonat megállt s a személyzet azonnal a tettségek keresésére indult. Egy gyanús alakot egyik kőcsi tetején el is fogtak, akiről megállapították, hogy az egyik utas zsebéből kilopta a pénztárcát. A gyanús embert szanatórium áttádk a rendőrségnek, ahol ki derült, hogy a telefonpóznát egy háromtagú banda fűrészelte le, s tette a vonat elé, azaz a célja, hogy zavart okozzanak, s a városban meglophassák a vonat utasait. A nyomozás folyik.

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban. Az előfizetésre vonatkozó tudnivalók az első oldalon, a lap fején olvashatók. Hirdetéseket vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők, vagy pedig bármelyik hirdetési iroda vagy bizományosunk után is feladhatók. A *-gal megjelölt közlemények díjazás alá esnek.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla.

A Brassói Lapok nyomdavidualatának kiadása

A Brassói Lapok egyes példányainak ára (Bukarestben is) 5 lej, vasárnap 6 lej; Ausztriában 30 garas, Csehszlovákiában 1 cK., Jugoszláviában 2 dinár, Magyarországon 2000 m. K., Franciaországban 50 centimes, egyebütt 6 lej értékű váltata.

Péntek, október 29.

Kath.: Zenobius. — Prot.: Zeno. — Görög: Ábrahám. — Izr.: 5837. Kesz. — A nap: 6.50—17.08. — Hód: újhold november 6-án 7.37 órakor. — Időjárás: Borult, csapadékos idő, átmenetileg hőemelkedéssel majd ismét hűsüléssel és szelekkel.

Majláth püspök megáldja a Brassói Székely Társaságot

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A november 7-iki jubiláris és zászlószentelési ünnepségek országos érdeklődés központjába állították az eddig csendben, de annál nagyobb eredménnyel dolgozó Brassói Székely Társaságot. A méltányolás és elismerés sugárzik mindenfelől e derék egyesület felé.

A minden nemes ügy iránt mindig meleg érdeklődést tanúsító Majláth Gusztáv Károly gróf püspök is kitüntető elismeréssel és jóleső érzéssel, buzditást fakasztó szeretettel fordul a negyedszázados munkájának diadalát ünneplő egyesület felé és főpásztori áldását küldve a következő szavakkal méltatja a Brassói Székely Társaságot:

»A Székely Társaság nemes munkájára, melyet annyi odaadással és ügyességgel végez a székely ifjak elhelyezése, iskoláztatása, karácsonyi megajándékozása, tanonccévek alatt való felügyeletük érdekében, hogy nemcsak a brassói magyarság erősödése, számbeli gyarapodása, de egyúttal a brassói iparos osztály szellemi és anyagi színvonalának emelkedése egyenesen a Társaság eddigi működésének köszönhető, a jó Isten további segítő kegyelmét kérve, szeretettel küldöm főpásztori áldásomat.«

Ez a legilletékesebb helyről származó elismerés és méltatás megjelöli az utat, melyen a székely-magyar társadalomnak haladnia kell, mikor a Brassói Székely Társaságról van szó.

— **Kitüntetés.** A közegészségügyi és népjóléti minisztérium Brassó város szülészneit Krámer Jozefinát, Stephes Rózsát, Solomon Máriát és Kókosi Rózsát, valamint Fink Dorotyt zernesti szülészneit a közegészségügyi érdemkereszt II. osztályával tüntette ki. A romániai szülészneik egyesülete.

— **Megerősítik Erzberger gyilkosának letartóztatásáról szóló hírt.** Párisból jelentik: A Journal megerősíti azokat a tegnapi híreket, amelyek szerint Erzberger egyik gyilkosát Elzászban letartóztatták. A gyilkos eddig még minden felvilágosítást megtagadott, s a vizsgálat még azt sem deríthette ki, hogy mi módon került Francia területre.

— **Változás a jugoszláv diplomáciánál.** Belgrádból táviratozzák, hogy a külügyminisztérium politikai osztályának igazgatóját, Tadicot követségi tanácsosi rangban a pesti jugoszláv követséghez helyezték át, Marokvics követségi tanácsos helyébe, akit Párisba helyeztek át.

— **Kilencvenmillióval károsították meg a budapesti munkásbiztosító pénztárt.** Budapestről táviratozzák, hogy a munkásbiztosító pénztárnál lelkiismeretlen pénzbeszedők hamis utalvánnyal pénzt vettek fel, s a pénztárt kilencvenmillió koronával megkárosították. A gonosztevők közül négyet letartóztattak, az ötödik, ifjú Drenka Béla, akinek neve a bombamerényleteknél volt ismeretes, szökésben van.

Petrovici miniszter nyilatkozik a baccalaureátusról és a csernovici botrányról

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Petrovici közoktatásügyi miniszter ma nyilatkozott a baccalaureátus kérdéséről, s kijelentette, hogy a készülő iskolatörvény az érettségi jelenlegi formáját lényegesen meg fogja változtatni. Az új érettségi analitikai rendszer alkalmazásával fog lefolyni, amely a baccalaureátus körül most mutatkozó konfliktust meg fogja szüntetni.

laureátus körül most mutatkozó konfliktust meg fogja szüntetni.

A csernovici érettségi botrányral kapcsolatban, ahol a diákok nagyszámú elbukott, s az elbukottak a tanárokat inzultálták, kijelentette a miniszter, hogy nemcsak a diákság, hanem a tanárok is hibásak voltak a botrány előidézésében.

Hó, vihar, orkán mindenütt

Jelentések mindenfelől

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Szombathelyen tegnap reggel óta havazik. A szántóföldeket tíz centiméteres hóréteg fedi. — A pécsi járás északi részében orkászzerű szélvihar pusztított. Két községben: Püspökbgárdon és Romonyán tizenhárom házat összedöntött, s több háztetőt elvitt. A lakosság halálos félelmében felhőszakadás esőben a szőlőkbe menekült.

Pozsony: A városban reggel óta havazik.

Budapest. A magyar fővárosban tegnap este havazni kezdett.

Róma. Az olasz part mentén a tegnapi vihar Olaszországban nagy károkat okozott. Számos hajótörés, földcsuszamlás és

hidomlás fordult elő. Turinban két fók a hideg.

Berlin. A Bermuda szigetek körül tegnap elsüllyedt Valerian nevű angol torpedóüző katasztrófájának nyolcvan emberáldozata van. A vihar a Benunda szigetekeken nagy pusztításokat okozott. Ugyanakkor elsüllyedt Chatoy brit gőzös, amelynek személyzetéből mindössze tízen kimentek menekültek meg.

New York. Tegnap váratlanul orkánerejű szelek száguldoztak át New York és Pennsylvania államokban. New York-City szomszédságában három ember meghalt, több mint harminc város pedig tetemes anyagi kárt szenvedett. A kikötőben megbénult a forgalom. New Jerseyben négy ember meghalt, s számosan megsebesültek.

— **Ezüstlakadalom.** Tutsek Gyula okl. mérnök és neje Verzar Beatrix tegnap ülték ezüstlakodalmukat. A jubilánsokra az egyházi áldást a család jó barátja Széles Dénes pápai kamarás adta.

— **Közvetlen összeköttetés Magyarország és Anglia között Csehszlovákián keresztül.** Prágából jelentik: 1928 tavaszán megvalósul a közvetlen telefonösszeköttetés Magyarország és Anglia között. A Csehszlovákián át vezető vonalrész már építik. Ennek a kábelnek az iránya Pozsony, Prága és Drezda. Pozsonyból a vonal összeköttetést kap Hegyes-halmon keresztül az osztrák kábelhálózatra.

— **Halálos végű tolatás.** Tegnap reggel 7 órakor Fekete-halom állomáson egy tehervonatról Tózsér István fogarasi vonatfékező fékéről tolatás közben leugrott, hogy a kocsiakat összekapcsolja. A szerencsétlen ember azonban oly szerencsétlenül esett le, hogy a kocsi sarkába vágta a fejét és szörnyet halt.

— **Ünnepi istentisztelet sorrendje a brassói református templomban 1926. október 31-én, délelőtt 10 órakor:** 1. 132. ének. Jövel szentlélek. 2. 157. ének. 1—2 v. Célhoz ért. 3. Ima: Vársárhelyi János erdélyi ref. egyker. főjegyző, kolozsvári esperes. 4. 240. ének. Hallgass meg. 5. Igéjhirdetés. Dr. Makkai Sándor erdélyi ref. püspök. 6. 178. ének. Erős várunk. Énekl. a férfiak. 7. Iskola építése. Néhaj özv. Ruzs Ambrusné sz. Gaál Juliánna emléke: Csia Pál helybeli lelkész. 8. Énekl. a férfiak. 9. Ima. Áldás: Dr. Makkai Sándor püspök. 10. 157. ének. 3 vers: Add Atyánk. — Persely adományok az új orgona beszerzésére fordítatnak.

— **Október végi nyári zápor villámtűzzel.** Lugosi tudósítónk jelenti: Rendkívül különös időjárásban volt része tegnap Lugos város lakóinak. Dél felé hirtelen hatalmas nyári zivatar keletkezett, amely a nyári viharok és felhőszakadások dühével órák hosszáig tombolt a város felett. Villám villámot ért és félelmetes menyörgések kísérték a nekizuduló nyári záporosót. A tomboló zivatar közepén, délben egy villám becsapott a város központjában özv. Marsovszky Béláné házába, amely a villámcsapás után néhány másodperc múlva lángba borult. A tűzoltóság a szeles, dühöngő viharban déltől délután 4 óráig tartó oltási munkával tudta csak a tüzet végképpen kioltani. Szerencsére a gyújtogató villámcsapás emberéletben kárt nem okozott.

— **Válságban a bécsi kávéházak.** Bécsből táviratozzák, hogy a kávéháztulajdonosok ipartestületének közgyűlésén jelentést terjesztettek elő, amely kiemeli, hogy kétszáz bécsi kávéház eladó, köztük a leghíresebbek azok, amelyeknek tradíciói vannak. A kávéházak a súlyos adóterhek miatt panaszkodnak, amelyek tönkretették iparukat.

— **Rabindranath Tagore Budapestre.** Budapestről táviratozzák, hogy Rabindranath Tagore a világhírű hindu költő, tegnap este érkezett a magyar fővárosba. Az újságíróknak elmondotta, hogy régi vágya volt Budapestet megismerni. Hangsúlyozta, hogy valamiképp rokonnak érzi magát a magyar fajjal, tudja, hogy valamikor a hunnok is Indiában laktak, s a magyar is ázsiai eredetű nép. Eljött nyugatra, mert úgy érzi, hogy egymásra szorultunk. Kulturánk kiegészül egymással, keleten a lelki fejlesztést és az önvizsgálat útján való elmélyedést tartják haladásnak, míg a nyugati emberrel materialisták s a technikai találmányok fejlesztése útján öhajtanak magasabbra jutni. Ez pedig szomorú tévedés, mert a telefon, akár dróttal, akár drót nélkül megy, egyetlen szív-fájdalmat sem gyógyított meg, egyetlen csüggedt és ingadozó nem emelt fel, s nem vigasztalt meg egyetlen szenvedőt sem. Úgy érzi, hogy a lelki élet n'agy fejlesztése életlen szükséges, másként bukás és elkárhozás vár a nyugatra. Ma este előadást tart a zeneakadémiában.

— **Vasutasok utolsó rotrán nyelvi vizsgálja.** A vasutasok hivatalos lapja közli azt a rendeletet, hogy mindazon vasutasoknak, akik bár a román nyelvi vizsgálatot sikerrel letették, de hivatalnokok véleménye szerint a román nyelvet nem bírják a szolgálat érdekeinek megfelelően, a legutolsó vizsga határideje 1927. április elseje. Aki ezen a vizsgán sem felel meg, azokat okvetlenül elbocsátják a szolgálatból.

— **Amerikai pénz a magyar tudományok.** Budapestről táviratozzák, hogy a Carnegie alapítvány párisi intézete útján kétezer dollárt szavazott meg az újkor történelmi tanszéknek, amely Aponyi nevét fogja viselni. Ötezer dollárt szavazott meg ezenkívül a magyar könyvtáraknak, háromszáz dollárt a magyar akadémiának, hogy a Carnegie alap által kiadott, s a világháború gazdasági és szociális történetéről szóló könyvsorozat magyar vonatkozású részeit magyar nyelven is kiadják.

Bizet, Gounod, Halévy, Puccini, Verdi stb.

műveit, a létező összes operákat gyors és pontosan megkaphatja bármilyen hangszerre vagy partitúrában az ország zeneközpontjától, MORAVETZ zeneműkiadásától, Timișoarán. **Jegyzék ingyen**

— A nagyszebeni magyar polgári kör ismeretterjesztő előadásainak első sorozatát október 31-én dr. Görög Ferenc bankhivatalnok nyitotta meg: »A nők helyzete a középkor végén« c. felolvasásával. A következő előadó Kovács Béla postafőosztályi levezető, aki Tóth Kálmánról fog beszélni. A kör nagy költséggel egy modern vetítőgépet szerzett be, melynek segítségével minden ilyen alkalommal heti szemle keretében vetítéssel bemutatásra kerülnek a legaktuálisabb képek.

— Újabb vasúti katasztrófa Magyarországon. Budapestről táviratozzák, hogy Mezönyék állomáson súlyos vasúti szerencsétlenség történt. Két tehervonat hibás váltóállítást következtében összeütközött. Az egyik vonat fűtője szörnyethalt.

— Leányrablás Tatárlakán. Dicsőszentmártoni tudósítónk jelenti: Romantikus és egyben különös módon akart Nagy Gergely a tatárlaki bíróság fia magának feleséget szerezni. Nagy Gergely már régebbi idő óta szenvedélyesen udvarolt özv. Gírlontane lányának, Firutának, azonban minden remény és eredmény nélkül. Ez az eset annyira elragadta a szenvedélyes fiatal embert, hogy elhatározta, amennyiben szép szerével szíve választotta nem akar hozzá menni, egyszerűen el fogja rabolni. Ezt a tervét közölte barátával Banca Miklóssal, Laurean Degánal. Banca Jánossal és Lica Jánossal. A terv szerint a tegnap előtti éjjel 12 órakor el is mentek a lány házához egy szekérrel és az ajtó betörve, behatoltak a lány lakásába. Annak ellenkezése dacára az ágyból kiemelve, száját betömtek és az ajtó előtt várakozó szekérre téve, a fiu apjának lakására vitték, hol a csúriben helyezték el. Szerencsére a lánynak sikerült a szájába dugott rongyoktól megszabadulnia és így segélykiáltására a szomszédok mentették ki szorult helyzetéből. Az esetről azonnal értesítették a csendőrséget, ki a szerelmes lányrablót társaival együtt letartóztatta. A lány, anyja pedig meglette ellene a feljelentést a törvényszéknél.

— Magyar tanítók felkiáltása. A Csikból magyar felekezeti tanítók újabb segélykiáltása hangzik hozzánk és a Brassói Lapokon át mindenív, ahol kulturánk védelmére hivatalos és kötelezettek vannak. Hiába tették le az esküt, hiába szolgálnak lelkiismeretesen, — mondja a panasz — nyolc év óta nehéz nyomorúság az osztályrészük. A községeket eltiltották a felekezeti iskolák segélyezésétől és az egyházak ama vagyonát, melyből az iskolákat fenntartották, az agrárreform vette el. Mit ér a nehezen befizetett egyházi adó, nem nehéz elképzelni. A magyar törvény a tanítóknak nyugdíjintézetük volt, amelynek révén aki negyven évet kiszolgált, teljes nyugdíjjal mehetett nyugalomba. Vanak tanítók, akik negyven évi szolgálat ellenére sem mehettek nyugdíjba, már ötven évet is kiszolgáltak, de nyugdíjra semmiféleképpen nem mehetnek ki. Utolsó reményük, hogy a kormányban mégis felülkerekedik a jóakarát és a legszegényebb és legszerencsétlenebb tisztviselők sorsán segíteni fog.

— Huszonöt éves házassági évforduló. Blósz Károly, a brassói Ageco Rt. képviselője október hó 19-én tartotta meg szűk családi körben házasságának huszonötödik évfordulóját. A jubiláló házaspár ez alkalomból számosan üdvözölték.

— A »Tündérújjak« című kézimunka divatlap októberi számát mindenképp a régi magyar himzések, s a dus keleti (török) művészetnek erre gyakorolt hatása dominálja. Több gyönyörű mintát mutat be ebből, a melyek mindegyike méltó arra, hogy az Országos Iparművészeti Múzeumból ismét az életbe kerüljön, a mai kor szempontjából mindenesetre új és élénk stílust hozva a női kézimunkába. Az októberi szám egyébként is rendkívül gazdag és változatos tartalmából még kiemeljük a következőket: gyermek fehérnemű, női fehérnemű, új asztalterítők, ágylap, horgolt kosztüm és gyermeksapka; újszerű párna, ágynemű, a vericsipke készítése módja stb. stb. Cikkjei közül külön megemlítjük: Levél a nagyobb leányokhoz, Be kár elhizni cím alatt megjelent rendkívül érdekes írásokat. A »Tündérújjak« példányonkénti ára 70 lej és kapható minden könyveskereskedésben. Postán az ár és 8 lej portó és ajánlási díj ellenében szállítja a Brassói Lapok Könyvosztálya. Előfizetési díj egy negyed évre 190 lej, egy fél évre 380 lej. portó és ajánlási díjjakkal együtt. Megjelenik havonta, az eddig megjelent számokra is elő lehet fizetni.

— Egy volt amerikai szenátor klt. totta családját. Newyorkból jelenti: Marion Potter volt amerikai szenátor megölte feleségét és két leányát, önmaga azután vízbeugrott. Ugy vélik, hogy a tettét pillanatnyi elmezavarban követte el, mert a floridai katasztrófánál minden vagyonát elvesztette, s emiatt állandóan buskodomni volt.

— Szt. Ferenc jubileumi ünnepségek Nagyszebenben. Nagyszebenből jelenti: A csodás assisi szent halálának 700 éves évfordulóját a nagyszebeni szt. Ferenc zárda fényes keretek közt ünnepelte meg. Három napon át P. Fülöp Gyula megyesi házfőnök neves népszónok méltatta a szent életét hatását. Október 24-én pedig P. Trefán Leonárd volt tartományi főnök igen mély tartalmu, hatalmas beszédek keretében a szent kereszt katonává avatott 216 tagot A nővédő egyesület pedig szépen sikerült ünnepséggel hódolt Szt. Ferencnek ugyanezen alkalommal.

— Borzalmas dráma Budapesten a Práter utcában. Budapestről jelenti: Tegnap délben a budapesti Práter-utcában borzalmas dráma játszódott le. Herz Márton negyvennégy éves kereskedő az ágyában baltacsapásokkal megölte a cselédjét. A nyomozó hatóságok a gyilkosság után az ágy mellett a földön egy levelet találtak, amelyben a gyilkos cseléd a következőket írja:

— Két esztendőig voltam a szeretőd, tovább nem leszek. Megdöglesz te is, megdögliöm én is.

A gyilkosság után a cseléd kiugrott a negyedik emeleti ablakból, s szörnyethalt.

— Megjelent a »Mult és jövő« október hatvi száma. A gyönyörűen kiállított illusztris havi folyóirat ezúttal különösen gazdag bő tartalommal jelent meg. Dr. Patai József — Nyílt levél dr. Fischer Benjáminhoz. Dr. Horodetzki (Berlin) Reb Leb Szore-sz Hilt Gillan: (Páris). Mane Katz — párisi kiállítása, Ujvári Péter — Az Urísten becsapja az ablakot, Tibor Dénes — Szomorúságának Enkese, Cholnoki László — Ha maveschb A csigakereskedő, Mordechaj Avi Saut (Jeruzsálem) Reb Heschl Vár, — Lenkei Henrik — Heine ifjúkori szerelme, Kálmán Jenő — Hordárom Koritz J. Adolf, továbbá Kis Arnold, Holder József, Dr. Fényes Mór, Dr. Szabó Géza érdekes cikkei majd Somlyó Zoltán, Pásztor Árpád, Patai Edit, Tibor István, Pető Tibor, Komlós Aladár stb. stb. írásai és versei teszik változatossá az októberi számot a számtalan Páris, London, jeruzsálemi és bécsi felvételekkel. A példányokat e hónap 24-én küldik szét az előfizetőknek a »Mult és Jövő« (kolozsvári szerkesztőségéből. Str. Regina Maria 32.

— Szegeden tifuszjárvány dühög. Szegedről táviratozzák, hogy a városban a tifusz járványszerű jellegűt kezd ölteni. A hatóság erélyes intézkedéseket tett a járvány tovaterjedésének megakadályozására.

Átadták a forgalomnak Csikmegye egyetlen modern szanatóriumát

CSIKSZEREDA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az egyházi felszentelés után, ünnepélyes keretek között adták át a nyilvánosságnak Csikmegye egyetlen modern intézményét, a Hirsch Hugó dr. szanatóriumot. Hogy ezt a vállalkozást nem anyagi érdekből csinálta, a tudósítóról messze földön is közismert főorvos, az kétségen felül áll. Hiszen ezen a környéken, ebben a városban, ahol még egy valamire való tisztálkodási fürdőt sem tudtak üzemben tartani, legalább egy évtized kell ahhoz, hogy a legkedvezőbb körülmények között a belefektetett óriási tőkének a kamatait is a jövő elemből visszanyerhesse. A házat teljesen újjáépítette, saját vízszolgáltató teleppel, áramfejlesztő szerkezettel látta el, erre jöttek még a technikai felszerelés és a berendezés költségei. Oldalokat lehetne írni arról a bámulandó találmányokról és művészi izlésről, amelyek a tervezésektől kezdve a legutolsó kandelabroszerű berakásáig mind a főorvos és felesége sokoldalúságáról tesznek bizonyosságot. A betegségei berendezésére például annyira rá van nyomva egy finom asszonya lélek helyére, hogy az ember nem kórházban, de a legkellemesebb uriszobában képzele magát. Különösen elsőrangú a célokra tökéletesen megfelelő műtő: cm; a mely nappal földigigő ablakokból, esti műtét esetén pedig a mennyezetre szerelt 3500 gyertyafényű erőteljes reflektoroktól kapja a szükséges világítást. Saját röntgenlaboratóriuma van a szanatóriumnak a belsőbajok pontos megállapítására. Lelki szükségletek kielégítésére a földszinten bájos kápolnája van, amelyet az ápoló kedvesnővérek vettek gondozásukba. Konyhájából lift szállítja a betegekhez az ételmezt. A könnyebb betegeknek pedig hogy a kényelem igazán tökéletes legyen, kies fenyőpark áll rendelkezésükre.

S hogy mindez hangzatos de üres reklamírozása volna csupán egy raffinált és szűk ségtelen üzleti vállalkozásnak, az ellen kész biztosíték dr. Hirsch Hugó nagytudása, a közcélokért való őnzetlen lelkesedése, a mely példás ére nyekért, mint a vármegyei közkórház vezető orvosát, ezer és ezer ember áldja.

— Leirer Amália kifosztól a tábla előtt. Budapestről jelenti: Leirer Amália kifosztól tegnap kerültek az ítélőtábla elé. A vádlottak közül a törvényszék Okolicsányit orgazdaságért három, Bollát két, Sagulyt egy évi fegyházra, Héliket pedig kilenc hónapi börtönre ítélte. Okolicsányi kifogástalan szabásu angol ruhában, elegánsan lépked börtönre mellett, társai azonban idegesek. Tegnap az íratokat ismertették, ma kerül a sor perbeszédre, ítélet valószínűleg csütörtökon lesz.

— A vasúti biztosítás az államvasutakon nem kötelező. Az államvasutak vezérigazgatója közhirre teszi, hogy a nemzeti közúti vasúti biztosítótársaság által a vasutibiztosítás sem személyeknél sem a poggyászoknál nem kötelező. A biztosítás fakultatív.

— Vagonjavító műhelyt kap Szatmár és Máramarossziget. Szatmárról jelenti: A szatmári vasutigazgatóság területén két nagy vagonjavító műhely felállítását határozta el a CFR vezérigazgatósága. Az egyiket Szatmárra, a másikat Máramarosszigetre tervezik. mintegy öt millió lej befektetéssel.

"FARMODONT"
FOGKRÉM

S. Maison Zsófi
Brassóban, Kapu-utca 51 szám, I. em.

nyitotta meg a legkényesebb izlésnek is megfelelő
női divatterméket.

Külföldi tanulmányai garantálják a legszebb és a legdivatosabb utcai, estélyi, alkalmi ruhák, angol és francia kosztümök készítését.

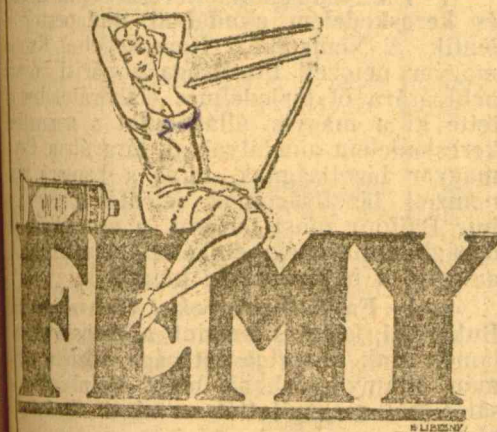
88

Kérem a n. é. hölgyközönség szíves látogatását.

U ánozhataatlan!

9738

Ártalmatlan!

teljesen sima, minden kelle-
metlen szőrnövéstől
mentes bőr,

A modern asszony ideálja. Kérlehetetlen háborn in-
dult emesek az archör pehelyszerű szőrzete. hanem a
simon, lábakon, a hónaljokban és nyakon látható erő-
s szőrzet ellen is. — Csak egyetlen kísérletet te-
gyen a »FEMY«-vel, melynek az a tulajdonsága van, hogy
a test bármely részén látható szőrszálakat előkészítet és
szárazan és fájdalom nélkül eltávolíthatja. A »FEMY«,
melynek kockázatot nélkül, biztos sikerrel használható a
test minden részén. A »FEMY« illata kellemes, hatása
teljesen ártalmatlan és a bőrre jótékony. **UJHATÁSI**
A »FEMY« romániai vezérképviselete: Kecskeméti Sándor,
Parfumerie de Royal, Timișoara, Cetate. Telefon 408.

A Műszaki könyvtár

új kötetei:

Jávor: Lőerőszámítás . . .	68 lej
Knapp: A kenőanyagok . . .	110 „
Kóhalmi: Súlyszámítás tankönyve	68 „
Farkas: Algebra	54 „
Bicskei: Mértan	44 „
„ Testmértan	115 „
Balló: Elektromos vezetékek méretezése	110 „
Bicskei: Számítást	96 „
Németh: Építőkész	240 „

Az ár és 10 lej portóköltség előzetes be-
küldése ellenében ajánlva, a beérkezést
garantálva, szállítja a

Brassói Lapok Könyvoszállója
Brassó, Bulev. Reg. Ferdinand 6.

— Egy csudálatos torzszülött. Nagy-
nyárról írják: A szomszédos Felsőhányán
Majdik András bányamunkás felesége egy,
hathónapos időtlen szült, melynek (talán így
helyesebb) nyulszája, farkastorka van, sze-
mei a homlokán és fülei a nyakán vannak.
A korcszülött még él ugyan, de nem élet-
képes. Dr. Köhler és dr. Crisan orvosok
megvizsgálták a leánynak született gyermeket
és a fenti rettenetességek mellett még megál-
lapították, hogy a jobb karja a bordákhoz
és az ujjak egymáshoz vannak nőve, a balkéz
szabad ugyan, de a vakondéhoz hasonlóan
lapátszerű és balszeme a halántékon van.
A lábak rendesek. Ehhez hasonló torzszü-
lött még sehol a világon nem fordult elő.
A szülők az orvosok azon kérésmét, hogy a
rövid életű monstrumot tudományos szem-
pontból bocsássák át a kolozsvári korbonc-
tani intézetnek, — megtagadták. A szülők,
valamint a nagyszülők is törpe, elsatnyult ala-
kok, a szörnyszülött atyján az angolkór gyer-
mekkori maradványai láthatók. Csudájára
nemcsak a felsőbányaiak járnak, hanem a
távolabbi vidékiek is.

— A csernátfalusi bölcs posta. Brassóból
levelet adtak a postára ezzel a címmel:
»Tiszt. Csernátfalusi ág. h. ev. magyar egy-
ház, Cernat—Csernátfal, Jud. Brasov.«
A brassói posta ezt a levelet szabályszerűen el-
juttatta Csernátfaluba, onnan azonban a le-
vél visszaérkezett a feladóhoz azzal a meg-
jegyzéssel, hogy »Necunoscute«, vagyis: A
címezett ismeretlen. Különös és megbotrán-
koztató, hogy a csernátfalusi posta előtt is-
meretlen az ottani ág. h. ev. magyar egy-
ház. Hihető-e egyébként ez? Feltételezhető,
hogy a faluban az ottani legnagyobb egyház
létezéséről a postának nincs tudomása? Alig
ha, mert ez a butaság Csimborasója lenne.
Azt hisszük azonban, hogy itt egy kis izet-
lenkedés mozgatja a rugókat. Bárhogy áll
is a dolog, a posta intézményére
fényt semmi esetre sem vető ese-
tet tisztelettel ajánljuk az il-
letékes felettes hatóság figyelmébe, megje-
gyezve, hogy a feladó kártérítési perrel fog
fellépni a zseniális csernátfalusi posta tény-
kedése miatt.

(*) Dr. Bentia Széver szakorvos belső,
női, bőr, vér bajok rendelőjét Kolostor-uca
11 szám alá helyezte át. Rendelés 11—1 s 3—
4 óráig. Elektrotherapia. Radiófor. Injek-
ciós kurák.

IRODALOM, MŰVÉSZET

(*) Tanase a híres román revüszínmű-
Brassóban november 2-án, 3-án és 4-én tár-
sulatával előadást rendez a Redout termé-
ben. Táncos görleinek nagy balletjét, saját
zenekarát és saját pompás díszleteit hozza
magával. A jegyelővétel már napok óta fo-
lyik a Klingsor hangversenyterében.

Hirdessen a Brassói Lapok-ban!

KÖZGAZDASÁG

Jogtalanul szedték az adót az aradi kereskedőktől

**Felebbezésükre jogtalanul minősítette a Tábla a miniszter rendeletét —
Miképpen ütközik össze önmagával a törvény kereskedőink milliós kárát**

ARAD. (A Brassói Lapok munkatársától.)
Mióta az 1921 szeptemberében életbelépett
adó törvény meghonosította a forgalmi adót,
súlyos nyög akasztódott a kereskedőtársada-
lom nyakába. S a súlyos adóterheken ki-
vül még tetézte a bajt az a körülmény, hogy
a törvény, hézagaiba az alkalmazó közegek
roppant sok rosszindulatot tudtak belega-
gyarázni.

Ezenkívül súlyos félreértésekre is ve-
zetett a forgalmi adó ellentétes szellemű
előírásai. Például: Az adó törvény 32-ik sza-
kaszában csak az effektív módon történt el-
adások után kívánja meg a forgalmi adó fize-
tését. Ezen az alapon természetes, hogy hi-
telbe eladott áruik után nem fizettek for-
galmi adót a kereskedők. Később azonban
az adóhivatal ezt is követelni kezdte, még
pedig éppen az adó törvényre való utalással,
amelynek igazi intenciója szerintük csak köz-
vetve tűnik ki a 33-ik paragrafusból. Esze-
rint ugyanis, ha valamilyen ügylet megse-
misül, az utána lefizetett adóösszeg is visz-
szakövetelhető az adóhivataltól. A törvényből
fakadó ellentétek a gyakorlatban is tág nézet-
elhajlásokhoz vezettek az érdekelt adófizető
rétegek, meg a pénzügyigazgatóság között s
bár állandó viták, meg differenciák árán,
november 15-ig mégsem fizettek forgalmi
adót a hitelben történt eladások után.

Ekkor azonban miniszteri rendelkezés
futott be a pénzügyigazgatóságra, amely kate-
gorikusan kinyilvánította, hogy a hitelre
adott áru után éppúgy fizetendő forgalmi
adó, mint a készpénz árusítások után. Az
illetékes közegek hamarosan kiszálltak a ke-
reskedőkhöz, s jegyzőkönyvbe rögzítették le:
kik azok, akik a szóban forgó esetekben el-
mulasztották adóik kiegyenlítését.

Az érdekelték védelmében a Kereskedők

Köre menten közbenjárt a pénzügyigazgatóságnál, ahol maga Baleanu alfelügyelő is
homályosnak látta a helyzetet és megnyug-
tatta az intervenálókat, mondván, hogy a
vítás adót csupán a jövőben kell kifizetniük.

Ennek ellenére a pénzügyigazgatóság az
elamradt forgalmi adó kétszeresét róta ki ke-
reskedőinkre, akiket ezenfelül kemény pénz-
bírsággal is sújtottak. A kereskedők a pénz-
ügyigazgatóság határozata ellen jogorvoslat-
tal éltek a helybeli törvényszékhez, amely
helybenhagyta az ítéletet, még pedig a tör-
vény 37-ik szakaszára hivatkozva, amely sze-
rint jóhiszeműség nem ment a büntetés alól.

Végül is egy aradi textilnagykereskedő
cég a temesvári Tábla elé vitte a forgalmi
adó kérdését, amely általános érdeklődéstől
kísérve, az elmúlt napokban elvi jelentőségi
döntést hozott. A felebbezés elsősorban azt
huzta alá, hogy a miniszteri rendelet, a
melynek alapján a vítás adónemet kivétel-
ték, nem hatálytalaníthatja magát a törvényt,
amely a 32-ik paragrafusában pont ellenkező
kép intézkedik. A bíróság az alkotmány ér-
telmében fel van jogosítva arra, hogy fel-
vizsgálja a hasonló vitákat szülő miniszteri
rendeleteket. Kéri tehát a Táblát, állapítsa
meg, hogy a törvény ellenmondásban van
önmagával, továbbá, hogy a miniszteri ren-
delet törvénytelen, annak értelmében tehát
nem is ítéltető el a kereskedők.

A Tábla elfogadva az érveléseket, meg-
semmisítette a törvényszék által helybenha-
gyott pénzügyigazgatósági határozatot a ke-
reskedőtársadalom osztatlan örömeire, mert
a jogorvoslat folytán rendkívül nagyszámú
kereskedő szabadul meg, tekintélyes összegű
milliókra menő adók és pénzbírságok kifizetése nélkül.

A MAI PÉNZPIAC

Szerda, október 27

A világpiacon: Elég élénk árfolyamhu-
lámzás. A lira tovább szilárdul.

A belföldi piacon: A lanyhuló irányzat
tovább tart. Üzletkötés nincs, a pénztelenség
határtalan. Délben: egy svájci frank 34.60 lej,
egy dollár 178 és fél lej, egy olasz lira 8.09
lej, egy német márka 42.75 lej, egy angol
font 870 lej, egy francia frank 5.61 lej, egy
cseh korona 5.32 lej, egy osztrák shilling
25.40 lej, egy lejért 400 magyar korona. Tíz
ezer magyar korona 25 lej.

Zürich. Devizák (zárlatban a tegnapi zár-
lattól való eltérések). Nyi-
tási árfolyamok svájci frankban: száz német
márka 123.30 (—5), száz holland forint 207.30
egy dollár 5.18 és ötnyolcad (—egynyolcad),
egy angol font 25.135 (—háromnegyed), száz
francia frank 15.85 (—15), száz olasz lira
23.075, száz cseh korona 15.35 (—fél), száz di-
nár 9.14 (—fél), száz leva 3.75, száz lej 2.90
tízezer magyar korona 0.7260, tízezer osztrák
korona 0.7320 (+7 és fél).

Budapesti értéktőzsde. Kedden szilárd ár-
folyamok. Zárlati árfolyamok ezresekben: Ma-
gyar Hitel 344, Osztrák Hitel 143.5, Salgó
625, Rima 180, Déli vasút 221,
Államvasut 404, Kohó 275, Atlantika 18, Ganz-
Danubius 2140, Kőszén 4310, Papiripar 44,
Nasici 1535, Szlavónia 39, Földhitelbank 198,
Viktória malom 45, Kereskedelmi Hitelbank
15, Pesti Magyar Kereskedelmi 1260, Uri-

kányi 1500, Láng 130, Lipták 33, Schlick
101, Brassói 530, Zabolai 30, Cukoripar 1900,
Klotild 19, Hungária műtrágya 154, Olasz
Bank 25, Angol-Magyar 43, Leszámitoló 88,
Magyar-Cseh 13, Nova 354, Kronebrger 1, Csá-
ky 11, Izzó 1015, Magnezit 1515, Viktória bu-
tor 225, Ofa 780, Pesti Hazai 2600.

(—) A negyvenöt százalékos vasúti fu-
vedvmény a hét méternél hosszabb cikkeknél.
Az államvasutak vezérigazgatósága
rendeletet adott ki, mely szerint a hét mé-
ternél hosszabb cikkeknél, melyeknek szállí-
tató gyárai a 45 százalékos tarifakedvezmény-
ben részesülnek az államvasutakon a jövő-
ben is élvezik ezt a kedvezményt.

(—) A Nemzetközi Kereskedelmi Kamara
és kereskedelem akadályai Budapesti je-
lentik: A Nemzetközi Kereskedelmi Kamara
magyar nemzeti bizottsága a párisi központi
behívására öt terjedelmes elaborátumban le-
tette ki a magyar álláspontot a nemzetközi
kereskedelem akadályainak tárgyában. Ugyan-
magyar bizottságnak, mint a kamara több
nemzeti bizottságainak jelentéseit Sir
hur Balfour most terjeszti a nemzetközi ga-
dasági konferencia előkészítő bizottsága elé,
amelyet a népszövetség küldött ki.

(—) Faszállítmányok Csehszlovákia
Bukaresti jelentés szerint a csehszlovák
államvasutak vezérigazgatósága közölte a
máns államvasutakkal, hogy Melnik állomá-
sát újból megnyitották a vágott és építési
részére.

(—) A kaszafenők szállítási díját
megállapították. Az államvasutak vezér-
igazgatósága közli, hogy a kaszafenő követ-
kező helyi forgalomban és teherárúként ugyan-
azon tarifa szerint kell szállítani, mint a
közönséges közútrúköveket. Ez az intézkedés
november elsején lép életbe.

(—) Kedvezményes szállítás a bukare-
sti kertészeti kiállításra. Bukaresti je-
lentés szerint az államvasutak vezérigazgatósága a
bukaresti kertészeti kiállításra az ország
mely részéből küldött kertészeti cikkeket
vagyis a 28 százalékos kedvezményt
délvezelt. E kedvezmény a visszaszállítás
is érvényes. Ez a rendelkezés november
érvényes.

Kisebb tőkével rendelkező
szakértő társaság
keresek nagyobb vizierő
kihasználásához, Törösváron.
Érdeklődők irjanak
„Elektro és vizierő“ jellegre
a kiadóba.

SPORT

Németország is részt vesz
a közép-európai kupaküzdelembenSchmiegler tanár cikke a Neue Wiener
Nachrichtenben

BECS. (A Brassói Lapok tudósító árá.) Ausztria egyik legkiválóbb sportembere és labdarúgója, Schmiegler tanár lapjában a nagyméretű irányzatú Neue Wiener Nachrichtenben a következő igen érdekes tartalmú cikkben tör lánzzsát Németországnak a közép-európai kupaküzdelemben való részvételé mellett:

„A közép-európai kupa ügye komoly stádiumba jutott. Jövő héten a cseh—olasz mérkőzés napján Ausztria, Magyarország, Csehország és Olaszország megbízottjai a nagyjelentőségű mű részleteiről fognak már tárgyalni. Megjegyzésre érdemes, hogy az egész ügy, mely már néhány éves múltra tekint vissza, a jelenlegi szövetségi elnökünk, W. Abeles dr.-tól származik. Már akkoriban tárgyalt az osztrák szövetség a magyarokkal a tekintetben, de az ügy végül is elaludt. Akkoriban nem esett szó Olaszország részvételéről és azt hisszük, hogy ma sincsen ráhatásnak egy ilyen kupakonkurrenciában helye, még pedig először geográfiai, másodsorban sportbeli és végül gazdasági okoknál fogva.

Ausztrián, Magyarországon és Csehországon kívül csak egyetlen hivatott résztvevő jöhetett a multban és jöhet ma számításba is ez: Németország. Annak idején például Dél-németország kombinációba is vétetett, mint kuparésztevő.

Mi rövid idővel ezelőtt az új konkurrenciára ellen foglaltunk állást, de ma teljes egészében elfogadjuk már a tervet, mert közben a kezdeményezők a helyes utra tértek és nem vezették magukat kizárólag a nagy egyletek érdekeitől. A kupában való részvétel jogossága egyetlen és helyes feltétel: a sportbeli kiválóság lesz.

Es ma kötelességünk egyenesen megkérni, hogy ennél a klasszikusnak ígérkező konkurrenciánál Németország is képviselve legyen!

Olaszország nem tartozik a közép-európai körbe — Németországnak azonban feltétlenül ott a helye. És a többiek hivatásos labdarúgóhoz neki is csatlakoznia kell előbb-utóbb. A Dél-németországban uralkodó viszonyok már profiziznek. Eppen mostanában vannak napirenden súlyos teleplezések, melyek nyomán büntetési zuhatag ömlik a klubok és játékosok nyakába. Ezek a megtorlások azonban nem fognak véget vethetni a játékosok további javadalmazásának. A németek tehát be fogják vezetni a professzionizmust, és azt bizonyára a tőlük megszokott alapaossággal — és nem osztrák mintára — fogják megteremteni.

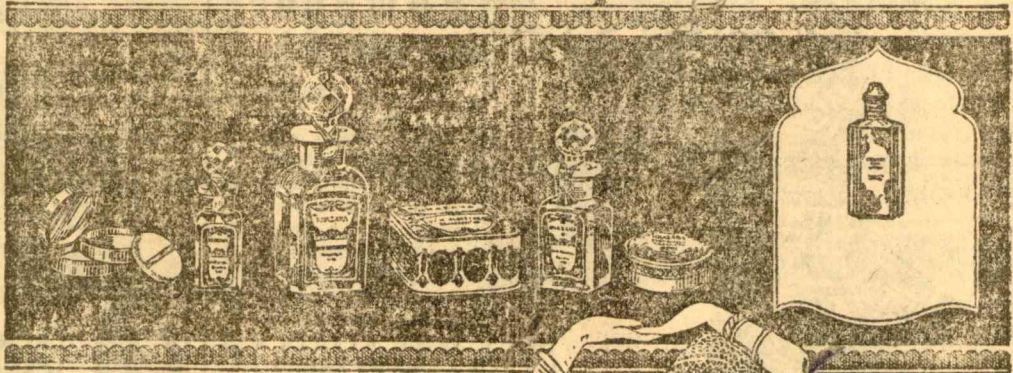
Nemrég számoltunk be a délnémetek egy akciójáról, mely odairányul, hogy az amatőr-mérkőzések adómentesítése a hivatásos labdarúgók bevezetésének esetére is érvényes maradjon, illetőleg biztosítsa. Eppen most értesülünk arról, hogy ezt az akciókat, mely mellett még más, a labdarúgás érdekét szolgáló javaslat is tárgyalás alatt van, a német hatóságok részéről nagy jóakaratú kezelik és indokolt a kedvező elintézés reménye.

(1) A futballantant konferenciája. Ma kezdődik Prágában a futballantant előkészítő konferenciája. Ezen a konferencián rendezik a európai bajnokság kérdését is, amelyben Ausztria, Magyarország, Olaszország és Csehország venniének részt, valószínűleg Németország is. A terv szerint a fent említett országok profiklubcsapatainak hét első helyezettje venne részt a bajnokiakban.

(2) Bécsi mérkőzések. Az egyetlen bajnoki mérkőzés a Brigittenau—WSC között volt, amelyet Schlosser volt csapata 2:0 arányban nyert meg. A mérkőzést annak ismert, hogy a Brigittenau két tartalékot is pályára bocsátott, Brunner és Hofmann gólyaival könnyen nyerték meg. A Brigittenau ezzel a győzelemmel lényegesen meg erősítette előkelő pozícióját.

(3) Rapid—Hakoah 5:3 (1:1). Ezüst labdarúgók. Ezer néző előtt érdekes mérkőzés volt a két csapat. A Hakoah nem tudott alkalmazkodni a sáros talajhoz és ennek következtében veresége. A gólokat Hahnel (2), Molczyk: Molczyk (2), (Rapid), illetve Katz és Hesz lőtték.

Kiadó: Brassói Lapok nyomdája.

PARFUM
KHA SANA

Azt hittem felém ragyognak a tavasz
lehel virágszirmai, de tévedtem oh,
mert az szégyenednek, szerelmednek
ragyogása volt.

(Bethge Hans exotikus lírája után.)

Délibáb — te, a boldog megpihenés
csalfa képe, mely a sóvár vándor szeme
előtt megjelenik, te hozzád hasonlóan,
idegeket és érzékeket boldogító álmok-
ként leng körül, ragyogó báj, ápoltság
és csodálatos egyéniség varázsa,
távoli virágkertek igéző illatával a „Kha-
sana“, mely hízog gyengédséggel min-
den asszonyi szépség egyéni báját tükrözi

DR. M. ALBERSHEIM
FRANKFURT A. M. — ALAPÍTOTT 1892
Romániai vezérképviselet és irodát:
„Gea“-Kraier R. 1. Temesvár.
Str. Gheorghe Lazar.

KHA SANA AZ ELMULHATATLAN.

Parfum
Fuder - compact
Puder
Fejmosóvíz
Toalett víz
Brillantine
Eau de Cologne
Shampoo
Superb,
a díszkrét ajakir
Mindenhol kapható!

Minden konyhán
ott kell legyen a

Biri néni szakácskönyve

(Ára 120.— Lej) valamint

A házcukrászat kézikönyve

(Ára 40.— Lej.)

Kapható mindenütt.

Kiadta a

Brassói Lapok könyvosztálya.

Hirdetmény

Ezennel közhírré teszem, hogy az Igazságügyminiszter Urnak 38731/1926 sz. rendeletével közjegyzővé történt kinevezésem folytán közjegyzői irodámat Csikszeredában, Strada Brătianu 50 házszám alatt megnyitottam.

Egyben tudomásul hozom, hogy az Igazságügyminiszter Urnak 80434/1926 számú rendeletével jogositványt nyertem közjegyzői okiratoknak, felek kérelmére, magyar nyelven való felvételére.

Dr. Decsán Gyula
k. közjegyző.

9769

Árverési hirdetmény

A baróti 2096 sz. tikvben A 1 r. sz. 111/2, 112 hrsz. alatt felvett ingatlan, a Központi-szálloda Barót közse, házánál 1926 nov. hó 7-én délelőtt 10 órakor tartandó nyilvános önkéntes magánárverésen eladatik.

Az árverési feltételek megtekinthetők dr. Fábián László ügyvéd irodájában, Baróton.

Kedvező fizetési feltételek

mellett alkalm van Önnek is állandóan elegánsan öltözködni, ha ruháit a brassói

CONCURENTA

uriszabósnál (Tehénplac 4 szám alatt) készített. Nagy választék öltöny, felöltő- és télikabát-szövetekben. Vidéki megrendelőimet meghívásra készséggel keresem fel szövet-mintáimmal.

Egy megrendelés meggyűzi nál áram olcsóságáról.

Csak 15 lej egy
teljes regény!

A „Népszerű Regények“ minden száma egy-egy teljes regényt közöl a legjobb magyar és külföldi írók tollából. Egy-egy szám ára 15 lej.

Eddig megjelentek:

1. sz. Szini Gyula: A bűbájos (Elfogyott)
2. sz. Lakatos László: Egy válopár története
3. sz. Csermely: Negyvenegy és tizenkilenc (Elf.)
4. sz. Pásztor: És vezetett senki sem kerülhet el
5. sz. Forró Pál: Halkuló vágyak
6. sz. Altay Margit: Célnál
7. sz. Jávör Béla: Három leány
8. sz. Maupassant: A másik gyermeke
9. sz. Csermely Gyula: A basa topánká
10. sz. G. Miklós Ilona: Viola
11. sz. Csermely Gyula: Adieu, Madame!
12. sz. Forró Pál: Különös tűzek
13. sz. Sz. Szász Béla: Az öreg zsoltár titka

A kapható 11 számot együtt 150 lejért szállítjuk. Példányonkénti rendelésnél az összeg és 10 lej portóköltség ellenében ajánlva szállítunk.

Brassói Lapok Könyvosztálya.

Megérkeztek az új pulloverek
és mellények

hölgyek és urak
részére. Ha tényleg szép és jó
árut akar, forduljon

Julius Nedoma céghez
Brassó, Kapu-u. 13.

Legjobb, legszebb és legolcsóbb módonságok!

Bel- és külföldi ruhaszövetekben,
versenyen kívüli árak

GH. SOCI

Brassó, Kapu-utca 27.

Cipészek figyelmébe!

Felhívjuk b. figyelmüket a Bőriparosok Árucarnokára, hol
állandóan raktáron vannak: bel- és külföldi talpak, aljak,
nyakak és bőrök különféle színekben, valamint **cipő-
felsőrészek**. Mérték utáni megrendelések a legolcsó-
latesebb árszint szerint készülnek. — Vidéki megrendelése-
ket azonnal elintézzük.

Brassói Bőriparosmesterek Árucarnoka
Brassó, Kolostor-u. 23.

**Üzleti és
Reklám nyomtatványokat**

olcsón és izlésesen készít a

Grünfeld-nyomda

Brassó, Kapu-utca 64—66. Telefonszám 6-77

Póstaí rendelések gyorsan
és pontosan elkészülnek.

Megjött! Megjött!
PETROLUX
a csodafény,
a falu villanyvilágítása.
Minden petroleum lámpára azon-
nal rászerezhető.
Ára 750 lei, 8 napi próbaidő.
Kérjen árjegyzéket.
„Petrolux” Timişoara, IV.
Bem-u. 40. Helyi képviselők ke-
restetnek. 2373

**Villanygépek tekercselését
Villanytelepek**

teljes felszerelését vállalja

Tartler Adolf Brassó, Fekete-u. 57.

APRÓ HIRDÉTESÉK

Egy szó ára 6 lei. — Vastagabb betűvel 12 lej. — Allást keresőknek 25% engedmény.

Legkisebb hirdetés ára 60 lej.

Apróhirdetéseket a fenti eredeti árak mellett bizományosunknál is feladhat minden helységben, és
pontosan továbbítja azokat kiadóhivatalunkhoz. — Csak válaszbélyeggel felszerelt
kérdőzőkördésekre válaszolunk.

Románul tanulók,

vagy tanulni szándéko-
zók csak a Dr. Dávid
György-féle román nyelv-
tant, valamint a hozzá-
való nagy szótárt fogad-
ják el, mert ezek segít-
ségével lehet a legjob-
ban, legkönnyebben és
a leggyorsabban megta-
nálni románul. Kaphatók
minden könyvkereske-
desben. Kiadta a
Brassói Lapok
Könyvosztálya

Orth. kóser liba, zsír,
háj, máj kapható Fekete-
utca 8. 9774

Eladó Brassóban a
Zajzoni-ut 22 sz. sarokház.
Értekezni ugyanott. 9683

Veszek nagyszemű bras-
sói lencsét. Minták aján-
latokat mellékelve „Admi-
nistratív Mosiel Muncelul
de sus, gara Hălăuceşti
jud Roman” címre külden-
dők. 9751

Szakképzett főmöl-
nárt azonnali belépéssel
keres napi három vago-
nos kereskedelmi és vám-
malom. Malomszerelést
értők előnyben részesül-
nek. Javadalmaszás meg-
egyezős szerint. Ajánla-
tok Erzsébet malom Ora-
dea, Str. Saguna 2 kül-
dendők. 9730

Elektromos hegesz-
téssel gyorsan és bizto-
san javítunk törött ten-
gelyeket, motorfejeket,
hengereket és mindenféle
gepreszt. Friedrich Test-
vérek gépgyár, Temesvár.

Egy ház eladó! Fe-
kete-u. 21 szám. Bővebb
felvilágosítást ad Petru
Pavel, Cerna-u. 7 sz. 9/17

**VERMOUTH
VERITAS**

Eladó egy új, modern
bőrfeleles kocsi, gummi
kerekekkel és hajtó ko-
csik. Szabó Márton kocsi-
gyártó Brassó, Hosszu-u.
74 szám. 9694

Biztos megélhetést nyújtó
jóforgalmu fodrász üzlet
eladó azonnali átadásra.
Rüll Máttyás, Brassó, Va-
sut u. 30.

Keresünk kereskedel-
mit végzett, magyar-né-
met nyelvtudással rendel-
kező fiatal leányt műszaki
iroda részére. Cim az Ele-
kes hírlapirodában. 9700

Az üzembem előforduló
dolgozókra két **hatal** le-
ány azonnal felvétetik.
Kád- és gyógyfürdő Bel-
város—Tehénciac.

Két szoba konyhás,
fürdőszobás lakást kere-
sek, Steinberger, Kőbá-
nya-u. 5/a. 9765

Megvételre keresünk:
1 drb. vaseszterga padot
cca 1 méteres, 1 drb.
vaseszterga padot cc 3
méteres, 1 drb. Univer-
sals marógépet, 1 drb.
Exenterprést 50 tonnás.
1 drb. Furógépet 20—30
mm.-est használt jókar-
ban levőt. Leírást és aján-
latot „Lastia” Pankota
(Arad m.) címre kérünk.
9716

Egy szoba és konyha
kiadó. Hosszu-utca 138.
9764

Eladó kifogástalan, tel-
jesen üzemképes állapot-
ban levő motorbicikli.
Harley Dawidson gyárt-
mány, önindító. — Bő-
vebbet Radio Technicánál
Brassó, Uzdoda-u. 9398

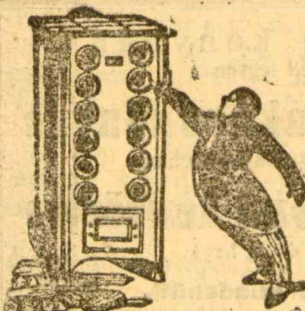

**VERMOUTH
VERITAS**

Worthington szivattyu
két colos majdnem új,
eladó, Halász Farkas
szeszgyárában Barót. 9760

Réval Nagylexikon so-
rozat eladó. Bővebbet
Mózesnél, Közép-utca 19.
9761

INGYEN van a **„ZEPHIR”** kályhája,
mert vételára a legrövidebb idő alatt

megtérül tüzelőben

10 fűt egy szobát **24**
kg. fával órán át.

Gyártja: **Szántó Dezső és Fia**

Erdély és a Bánát legrégibb és legmegbízhatóbb
redőny- és kályhagyára. Oradea, Str. Mărăşeşti 8.
Telefon 491. — Acéllemez redőnyök, Esslingeni fa-
redőnyök legolcsóbb kivitelben.

Figyeljen cégünkre!

Rendkívül olcsó reklámárak

Van szerencsénk a tisztelt közönséget **dus és választékos** áruraktárunk
megtekintése végett ujonnan megnyitott női konfekcióüzletünkbe meghívni.

Legutolsó divatslágercikkeink:

Hosszu szőrmekabátok	Lei 12.000 és feljebb
Rövid szőrmekabátok	„ 7.000 „ „
Bőrkabátok	„ 4.000 „ „
Posztókabátok	„ 2.000 „ „
Kosztümök	„ 3.500 „ „
Szővetruhák tiszta gyapjuból	„ 1.500 „ „
Gyermekekabátok	„ 1.000 „ „

Vételkényszer ki van zárva, de biztosak vagyunk abban, hogy üzletünk megte-
tése által meg fog győződni róla, hogy **legjobban és legolcsóbban** nálunk vásárol.

Kiváló tisztelettel:

NOUVEAUTÉS de PARIS

Brassó, Kapu-utca 11 sz.

Nyomatott a „Brassói Lapok” nyomdavidallalatának köriforgógépén Brassóban.